

Notitie geurhinder en veehouderij in Barneveld

Gemeente Barneveld – team leefomgeving (29 april 2025)

Samenvatting

Aanleiding notitie

De Omgevingsvisie is in ontwerp ter inzage gelegd en wordt naar verwachting deze zomer vastgesteld. In vervolg daarop wordt gestart met het geven van invulling van het omgevingsplan. Dit vormt aanleiding om ons geurbeleid, dat dateert uit 2008, te evalueren en waar nodig te herzien. Ook enkele maatschappelijke ontwikkelingen (gerechtelijke uitspraken, nieuw onderzoek naar geurbeleving) vormen aanleiding het geurbeleid te evalueren.

Gerechtelijke uitspraken

De Rechtbank Den Haag heeft in een (civielrechtelijke) uitspraak in 2022 aangegeven dat het onacceptabel is dat individuen min of meer permanent worden blootgesteld aan een woonomgeving waarvan de milieukwaliteit zeer slecht of extreem slecht te noemen is. Mensen kunnen dan recht hebben op een schadeloosstelling omdat de rijksoverheid hen onvoldoende beschermt. In de uitspraak van het hoger beroep (25 maart 2025) heeft het gerechtshof dit standpunt bevestigd, maar heeft de grens waarbij sprake is van een onacceptabele situatie, verlegd naar een ‘extreem slechte’ milieukwaliteit.

Nieuw onderzoek

Welke geurbelasting nog aanvaardbaar wordt geacht (geurnorm) wordt bepaald door het percentage gehinderden. Nieuw onderzoek naar de relatie tussen geurbelasting en percentage geur gehinderden laat zien dat geurhinder in ons huidige beleid wordt onderschat. Hiermee is de basis onder ons geurbeleid onzeker.

Opties herziening geurbeleid

Gezien de nieuwe inzichten over geurhinder dient het gemeentelijk geurbeleid te worden herzien. Hiertoe zijn er drie opties (of een combinatie daarvan):

- 1. Aanvullend onderzoek naar de relatie geurbelasting en percentage gehinderden in de gemeente Barneveld*
- 2. Herdefiniëring milieukwaliteiten*
- 3. Aanpassing geurnormen*

Voor bestaande situaties geldt op basis van de Omgevingswet een eerbiedigende werking waardoor een te hoge achtergrondbelasting voorlopig blijft bestaan. Op korte termijn is het daardoor moeilijk een verbetering van de geursituatie door te voeren.

Aanpassing van de geurverordening is aanpassing van het (tijdelijk) omgevingsplan. Er moet dan een plan-MER worden opgesteld. Ook dient het te worden ingebed in de processen van de omgevingsvisie/plan.

Inhoud

1.	Inleiding.....	3
1.1	Aanleiding notitie.....	3
1.2	Doel van de notitie.....	3
1.3	Proces nieuw geurbeleid.....	4
2.	Hinder en milieukwaliteit.....	5
2.1	Voorgrond- en achtergrondbelasting	5
2.2	Geurhinder.....	6
2.3	Milieukwaliteit geur.....	7
2.4	Relatie geurbelasting en hinder	8
2.4.1	PRA-onderzoek 2001	8
2.4.2	IRAS-onderzoek 2015.....	9
2.4.3	Correctie voor luchtwassers	9
2.4.4	Verschillen PRA onderzoek en IRAS-onderzoek.....	12
2.5	Aanvaardbaar percentage gehinderden andere beleidsvelden	13
2.6	Effecten van geurhinder	14
3.	Jurisprudentie	15
4.	Geurbeleid.....	17
4.1	Landelijk beleid	17
4.2	Geurbeleid gemeente Barneveld	18
5.	Milieukwaliteit geur in Barneveld	20
5.1	Geurbelasting gemeente Barneveld.....	20
5.2	Geurhinder gemeente Barneveld	22
6.	Klachten geurhinder.....	27
7.	Conclusies en vervolg.....	29
7.1	Conclusies.....	29
7.2	Aanvullend onderzoek relatie hinder en geurbelasting.....	30
7.3	Herdefiniëren milieukwaliteit.....	30
7.4	Aanpassing geurnormen	31

BIJLAGEN

1. Regelgeving geur

1. Inleiding

1.1 Aanleiding notitie

In april 2025 is de ontwerp-Omgevingsvisie ter inzage gelegd. Deze wordt naar verwachting in de zomer 2025 vastgesteld. Daarna wordt gestart met de invulling van het omgevingsplan. In het omgevingsplan wordt de regelgeving over geurbeleid, zoals nu vastgelegd in ons tijdelijk omgevingsplan (Bruidschat) opnieuw vastgesteld. In maart 2025 is het programma Waardevol landelijk gebied vastgesteld. De ontwikkelingen in het landelijk gebied vormen daarmee aanleiding ons geurbeleid, dat dateert uit 2008, te evalueren en waar nodig aan te passen.

Op 14 september 2022 heeft de Rechtbank Den Haag in een uitspraak bepaald dat het onacceptabel is individuen min of meer permanent bloot te stellen aan een woonomgeving waarvan de milieukwaliteit 'zeer slecht' of 'extreem slecht' is. Uit bijlage 6 en 7 van de Handreiking geurhinder en veehouderij leidt de rechter af dat in een concentratiegebied bij een berekende voorgrondbelasting van $19,4 \text{ ou}_\text{e}/\text{m}^3$, sprake is van een zeer slechte milieukwaliteit.

In de uitspraak van het hoger beroep (25 maart 2025) is dit standpunt bevestigd. Wel is de drempel voor de voorgrondbelasting geur, waarbij dit overwogen moet worden, verhoogd van $19,4$ tot $25 \text{ ou}_\text{e}/\text{m}^3$. Bij $25 \text{ ou}_\text{e}/\text{m}^3$ is conform bijlage 7 van de Handreiking sprake van een 'extreem slechte' milieukwaliteit.

In bijlage 6 van de Handreiking is de relatie tussen het percentage gehinderden en de geurbelasting beschreven. Deze is vastgesteld aan de hand van onderzoek (enquête). De indeling in verschillende milieukwaliteiten (goed-matig-slecht-extreem slecht) in bijlage 7 van de Handreiking gebeurt op basis van het percentage gehinderden. De relatie tussen het percentage gehinderden en de kwalificatie (goed-slecht) is door de GGD op basis van expert judgement bepaald. Op deze wijze wordt een geurbelasting, via het percentage gehinderden, vertaald in een milieukwaliteit.

Recent onderzoek geeft een andere relatie weer tussen geurbelasting (achtergrondbelasting) en percentage gehinderden dan is weergegeven in bijlage 6 van de Handreiking. De geurhinder wordt onderschat. Ook is de wijze waarop het percentage gehinderden wordt bepaald veranderd.

Omdat de systematiek voor het vaststellen van het percentage gehinderden alsook de relatie tussen geurbelasting en het percentage gehinderden is gewijzigd, is de basis onder ons geurbeleid weg en dient het beleid te worden herzien.

In het rapport Geur bekennen (2019) [4] geeft de commissie Biesheuvel aan dat het een gemis is dat in het beleid geen aandacht is voor cumulatie van geur. De staatssecretaris van I&W beaamt dit in haar brief van 23 april 2019 [9] aan de tweede kamer. Hoewel er geen harde normen zijn voor de achtergrondbelasting, dient hier toch meer rekening mee te worden gehouden bij gebiedsontwikkelingen.

1.2 Doel van de notitie

Doel van deze notitie is inzicht te geven over de wijze hoe geurbelasting wordt vertaald in een milieukwaliteit. Dit inzicht is noodzakelijk om te komen tot een goed onderbouwde geurnormering.

1.3 Proces nieuw geurbeleid

Het vaststellen van de maximale aanvaardbare achtergrondbelasting is een eerste stap in het opstellen van nieuw geurbeleid. De daadwerkelijke invulling van het geurbeleid vindt plaats in het spoor van het Omgevingsplan. In het omgevingsplan worden normen opgenomen. Het vaststellen van nieuw geurbeleid is plan-m.e.r.-plichtig.

De staatssecretaris van het ministerie van I&W heeft in juli 2023 in een brief [11] aangegeven dat er voldoende aanleiding is om zowel de grenswaarden als de standaardwaarden in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) te willen aanscherpen om de balans tussen economische en milieubelangen te herstellen. Er wordt geen termijn genoemd en er zijn geen signalen dat dit op korte termijn staat te gebeuren. In ons proces voor het opstellen van het omgevingsplan wordt bekeken welke ontwikkelingen worden meegenomen.

2. Hinder en milieukwaliteit

2.1 Voorgrond- en achtergrondbelasting

Bij geurhinder wordt onderscheid gemaakt tussen voorgrondbelasting en achtergrondbelasting.

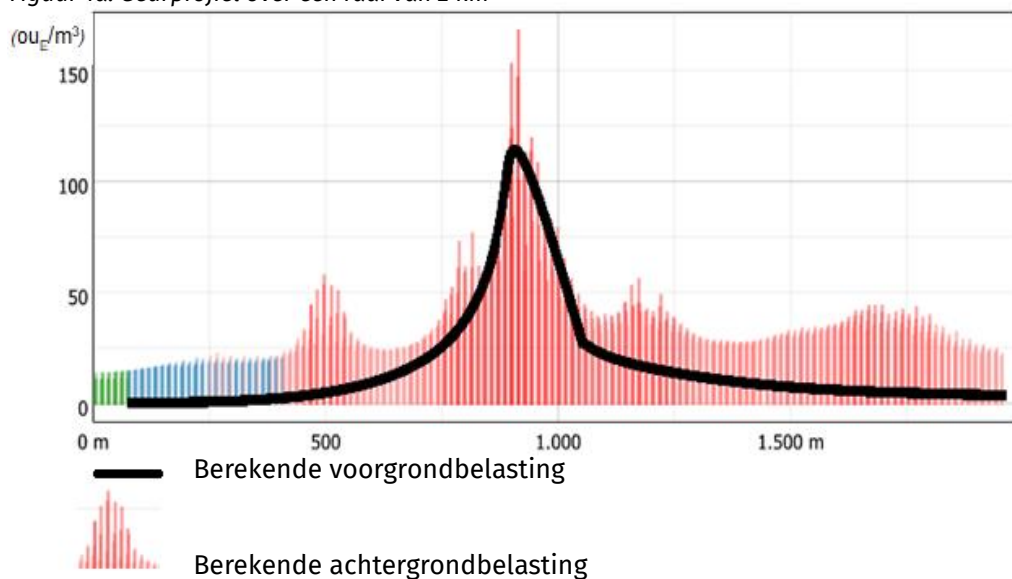
De voorgrondbelasting is de geurbelasting veroorzaakt door één veehouderij, de veehouderij die voor dat geurgevoelige object overheersend is. Dus de geurbelasting van die veehouderij die de meeste geur bij het geurgevoelige object veroorzaakt.

De achtergrondbelasting is de totale geurbelasting van alle veehouderijen in de omgeving van het geurgevoelige object. Dus de geurbelasting door de veelheid aan veehouderijen in de omgeving van een geurgevoelig object. De voorgrondbelasting is dus altijd lager dan de achtergrondbelasting omdat deze er deel van uitmaakt.

Als vuistregel geldt: de voorgrondbelasting is bepalend voor de hinder, als de voorgrondbelasting ten minste de helft bedraagt van de achtergrondbelasting. De voorgrondbelasting is nooit groter dan de achtergrondbelasting want maakt daar deel van uit (zie figuur 1).

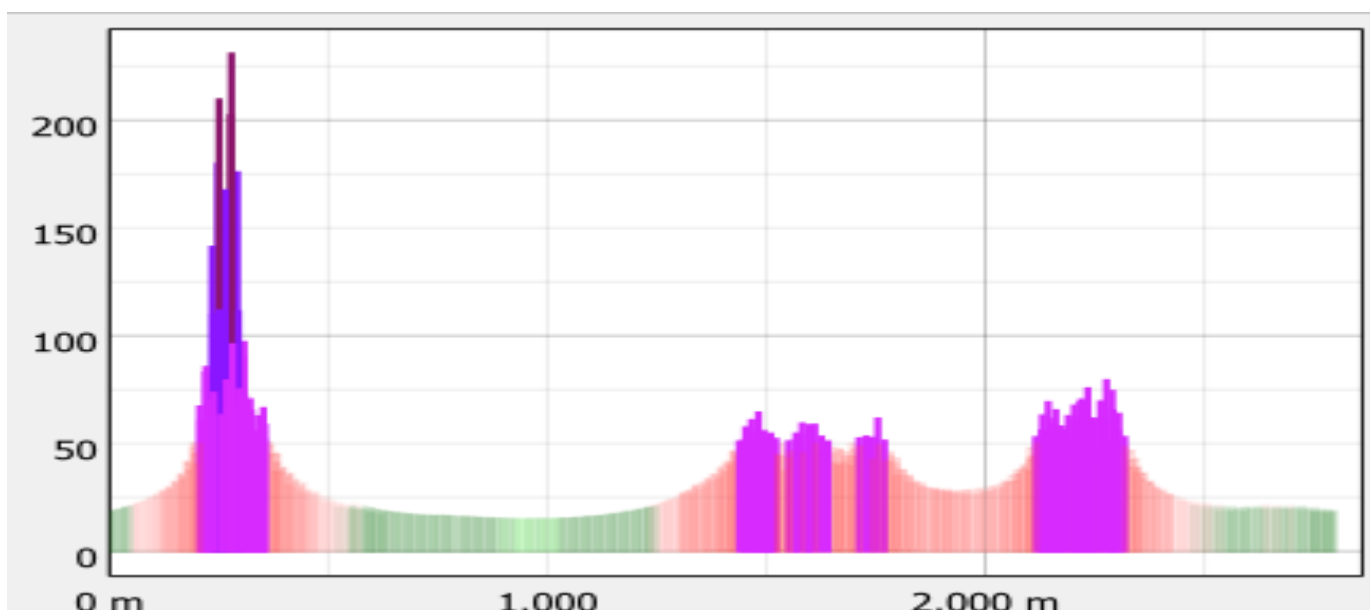
Voor de voorgrondbelasting bestaan wettelijke normen. Voor de achtergrondbelasting niet, alleen richtwaarden in het gemeentelijk beleid.

Figuur 1a: Geurprofiel over een raai van 2 km¹

¹ ou_E/m³ = Odour Unit European. 1 ou_E/m³ is gelijk aan twee geureenheden. Sinds 1 januari 2013 wordt de term Europese geureenheid gebruikt.

Figuur 1b: geurprofiel achtergrondbelasting: meerdere bedrijven

Uit het profiel blijkt de ligging van 5 bedrijven met geuremissie.

2.2 Geurhinder

Bij enquêtes kunnen twee typen vragen worden gesteld die elk een andere relatie tussen hinder en geurbelasting tot gevolg hebben:

1. Heeft u zelden/nooit, soms, vaak hinder. De eerste categorie (zelden/nooit) wordt als geen hinder beschouwd (percentage hinder op basis van *frequentie* van optreden van hinder)
2. In welke mate bent u gehinderd (schaal 1-10). 4-10 is licht gehinderd, 6-10 is gehinderd en 8-10 is ernstig gehinderd (percentage hinder op basis van *mate* van hinder)

Figuur 2: Vraagstelling IRAS onderzoek

Als u denkt aan de afgelopen 12 maanden, hoe vaak en in welke mate wordt u gehinderd door geur van onderstaande bronnen als u thuis bent?

Hinder door geur van:	Hoe vaak hinder			Helemaal niet gehinderd						Heel erg gehinderd														
	Zelden/ Nooit	Soms	Vaak	1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		
Varkenshouderij stallen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Pluimveehouderij stallen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Rundveehouderij stallen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Mest uitrijden	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
			Nee	Ja			Enige hinder						Hinder						Ernstige hinder					

Het percentage gehinderden op basis van frequentie valt hoger uit dan op basis van mate van hinder. De Handreiking geurhinder en veehouderij, en daarmee de Wgv en ons geurbeleid, maar ook de uitspraak van de rechter in 2022, is uitgegaan van een relatie tussen geurhinder en het aantal gehinderden op basis van frequentie.

Bij latere onderzoeken tussen de relatie gehinderden en geurbelasting, maar ook bij onderzoeken naar de relatie tussen gehinderden en geluidbelasting, ligt de focus meer op de mate van hinder.

2.3 Milieukwaliteit geur

De Handreiking geurhinder en veehouderij kent de volgende onderverdelingen in milieukwaliteit:

- Zeer goed < 5 % gehinderden
- Goed 5 - 10 % gehinderden
- Redelijk goed 10 - 15 % gehinderden
- Matig 15 - 20 % gehinderden
- Tamelijk slecht 20 - 25 % gehinderden
- Slecht 25 - 30 % gehinderden
- **Zeer slecht 30 - 35 % gehinderden**
- **Extreem slecht 35-40 % gehinderden**

Deze onderverdeling is gebaseerd op de GGD-richtlijn geurhinder (oktober 2002) en stond ook op infomil (nu op iplo.nl). Het percentage gehinderden betreft de *frequentie*.

In 2015 is de GGD-richtlijn uit 2002 herzien [19]. De GGD heeft toen onderstaande grenzen opgenomen.

Tabel 1: Toetsingswaarden geurhinder

	Hinder (%)	Ernstige hinder (%)	Situatie
Streefwaarde	0	0	
Richtwaarde	12	0-3	Nieuwe
Bovenwaarde	20	10	Bestaande

Het percentage gehinderden betreft de *mate* van hinder.

In de regel geldt de richtwaarde voor nieuwe situaties en de bovenwaarde voor bestaande situaties. In deze laatste situaties wordt meer hinder en ernstige hinder geaccepteerd.

Als er minder dan 12% gehinderden zijn, kan bijvoorbeeld bij een groot aantal gehinderden, een groot aantal klachten, gecombineerde blootstelling aan luchtverontreiniging of eenvoudig en goedkoop te nemen maatregelen toch geadviseerd worden om maatregelen te nemen. Omgekeerd kan de situatie bij meer dan 20% gehinderden (voorlopig) toch aanvaardbaar worden geacht, bijvoorbeeld bij een gering aantal gehinderden of klachten en zeer kostbare, maar weinig effectieve maatregelen of een in de nabije toekomst positief veranderende geursituatie [19].

Het algemene stankbeleid is door het ministerie van VROM beschreven in de Herziene Nota Stankbeleid uit 1994 en in aanvulling daarop in de Brief rijksbeleid geur uit 1995. Uitgangspunt in het geurbeleid is het voorkomen van (nieuwe) hinder. Als algemene doelstelling voor geurhinder is gesteld dat in 2010 er geen ernstig gehinderden meer mogen zijn (infomil).

Vergelijking geurnormen industrie (NER)

De NER (industrie) geeft als in de meeste gevallen als richtwaarde voor geurhinder 12% gehinderden toegepast, als bovenwaarde 20% gehinderden en 3% als streefwaarde (wat overeenkomt met 'geen hinder') (infomil). Daarbij wordt opgemerkt dat de veehouderijsector niet zonder meer is te

vergelijken met de industrie. Veehouderijen liggen al sinds jaar en dag verspreid in het landelijk gebied, industriële bedrijven meestal niet.

Vergelijking met normen geluidhinder

Het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) kent voor wegverkeerslawaaï een grenswaarde van L_{den} 70 dB. Hierin is verdisconteerd dat op termijn door technologische ontwikkeling de geluidbelasting met 5 dB daalt. De werkelijke grens voor geluidbelasting bedraagt daarmee 65 dB. Dit komt overeen met 14 % ernstig gehinderden. De standaardwaarde is 53 dB wat overeenkomt met ongeveer 8 % ernstig gehinderden.

Vergelijking met Gezondheid effect screening (GES)

In juli 2022 heeft de GGD besloten het instrument GES terug te trekken. Voor verschillende thema's kwam de inhoud van de GES niet meer overeen met de GGD richtlijnen. Ook blijkt de GES vaak op een onjuiste manier te worden toegepast in projecten. Desalniettemin is ter vergelijking toch ook gekeken naar de GES. Bij GES-score 6 zijn de hinderpercentages respectievelijk 34% (frequentie) en 14% (mate van hinder). Bij GES-score 7 zijn deze 48% (frequentie) en 24% (mate van hinder) [7]. Een GES score van 7 of meer is niet aanvaardbaar.

2.4 Relatie geurbelasting en hinder

De relatie tussen percentage gehinderden wordt bepaald aan de hand van enquêtes. De geurbelasting wordt per adres van respondenten berekend met geurmodellen die ook in de vergunningverlening gebruikt worden. Op deze wijze wordt een koppeling gelegd tussen de berekende geurbelasting op een adres en de kwalificatie die een geënuquêteerde geeft (veel-weinig geurhinder, licht-ernstig gehinderd). Als het aantal respondenten groot genoeg is, is er een statistisch verantwoorde analyse te maken.

2.4.1 PRA-onderzoek 2001

In het onderzoek door het onderzoeksbureau Project Research Amsterdam BV (PRA) uit 2001 is een relatie vastgesteld tussen het aantal gehinderden en de geurbelasting [16]. Hierbij werd onderscheid gemaakt tussen voor- en achtergrondbelasting en in concentratiegebieden en niet-concentratiegebieden. De veehouderijbedrijven die in het onderzoek zijn betrokken, geven qua bedrijfsomvang een redelijke afspiegeling van de intensieve veehouderijsector in Nederland. In het onderzoek is uitgegaan van het aantal gerealiseerde dierplaatsen. Dat kan lager zijn dan het vergunde aantal en hoger dan het werkelijk aantal aanwezige dieren.

Er wordt onderscheid gemaakt tussen objecten binnen de bebouwde kom en buiten de bebouwde kom. De aanwezigheid van, gemiddeld, een groot aantal geurgevoelige objecten die een gebied overwegend een woon- of verblijfsfunctie verleent, rechtvaardigt een relatief hoog beschermingsniveau.

Ook laat het PRA-onderzoek een verschil zien tussen «concentratiegebieden» en «niet-concentratiegebieden» – gedeeltelijk – gerechtvaardigd door een aangetoond significant onderscheid in geurbeleving voor enkele groepen mensen binnen veeconcentratiegebieden.

Op basis van het PRA-onderzoek zijn relaties afgeleid tussen geurbelasting en hinder. Deze zijn opgenomen in bijlage 6 van de Handreiking geurhinder en veehouderij. De relaties zijn gebaseerd op hinder op basis van frequentie (soms/vaak), niet op mate.

2.4.2 IRAS-onderzoek 2015

In 2015 heeft het Institute for Risk Assessment Sciences (IRAS) van de Universiteit Utrecht de relatie geurbelasting en hinder opnieuw onderzocht [3]. Het onderzoek richtte zich op de relatie tussen de *achtergrondbelasting* en de ervaren hinder. Hierbij is gebruik gemaakt van gegevens verkregen bij een bredere enquête in 2011/2012 (13.791 respondenten). De respondenten zijn niet-agrariërs buiten grote kernen (buitengebied en kernen < 30.000 inwoners). Het onderzoek is uitgevoerd in concentratiegebieden in Noord-Brabant en Noord Limburg.

Respondenten melden meer geurhinder dan op basis van de Handreiking Wet geurhinder veehouderij (Wgv) in concentratiegebied verwacht wordt. Er treedt ook ernstige hinder op en dit onderzoek heeft een blootstellingresponsrelatie blootgelegd tussen geurbelasting en ernstige hinder. De relatie tussen geurbelasting en hinder blijkt afhankelijk van diertype. De hinder van pluimvee ligt wat hoger dan de gemiddelde hinder van alle diersoorten, van varkens op het gemiddelde en de hinder van rundvee wat lager dan het gemiddelde van alle diersoorten. In het huidige agrarisch geurbeleid wordt geen onderscheid gemaakt tussen diertype en mate van hinder.

2.4.3 Correctie voor luchtwassers

Aan de hand van dezelfde data uit 2011/2012 (enquêtes) heeft IRAS onderzocht of de mindere werking van luchtwassers een verklaring konden zijn voor de in 2015 geconstateerde grotere geurhinder. De opnieuw vastgestelde blootstelling-responsrelatie [1] wijkt niet statistisch significant af van de curve uit 2015 [14]. Het is daarmee niet aannemelijk dat de toename in het gebruik van luchtwassers het verschil verklaart tussen de wettelijk toegepaste hindercurve (op basis van PRA-Odeurnet 2001 [16]) en de AWGL-curve uit 2015.

De blootstelling-responsrelatie van deelregio's verschilt niet relevant van die van het hele onderzoeksgebied. Deze blootstelling-responsrelatie lijkt daarmee een goede inschatting te geven van de te verwachten mate van hinder in andere regio's in Nederland.

In het onderzoek is de relatie tussen cumulatieve geurbelasting en geurhinder vastgelegd. In vergunningverlening zijn normen voor de geurbelasting van een individuele veehouderij een belangrijk criterium. Voor de te verwachten mate van geurhinder van een individuele veehouderij kan op grond van de IRAS onderzoeken [1] en [14] geen uitspraak worden gedaan.

In tabel 2 zijn de 'oude' en 'nieuwe' blootstellingsrelaties weergegeven.

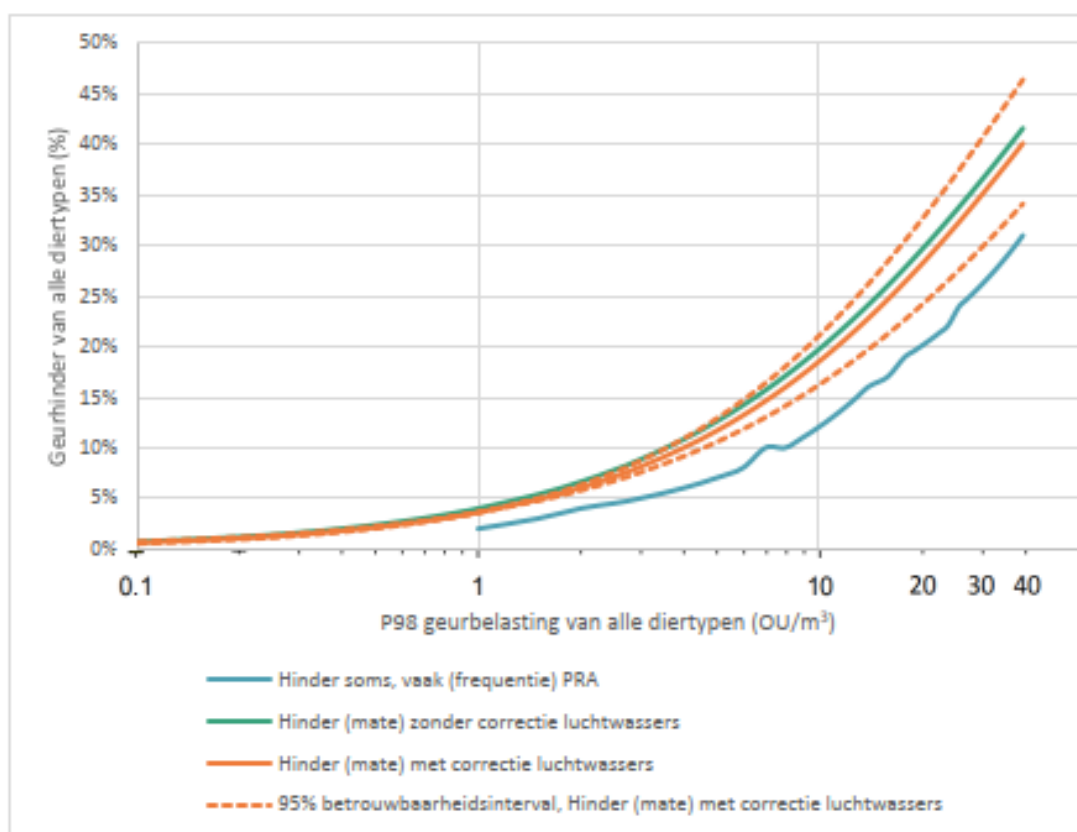
In dit onderzoek is zowel de relatie tussen geurbelasting en hinder op basis van frequentie als hinder op basis van mate onderzocht.

Tabel 2: Geurbelasting en kans op hinder (achtergrondbelasting, alle diertypen). Gearceerd de 12 en 20 % gehinderden in een concentratiegebied [1]

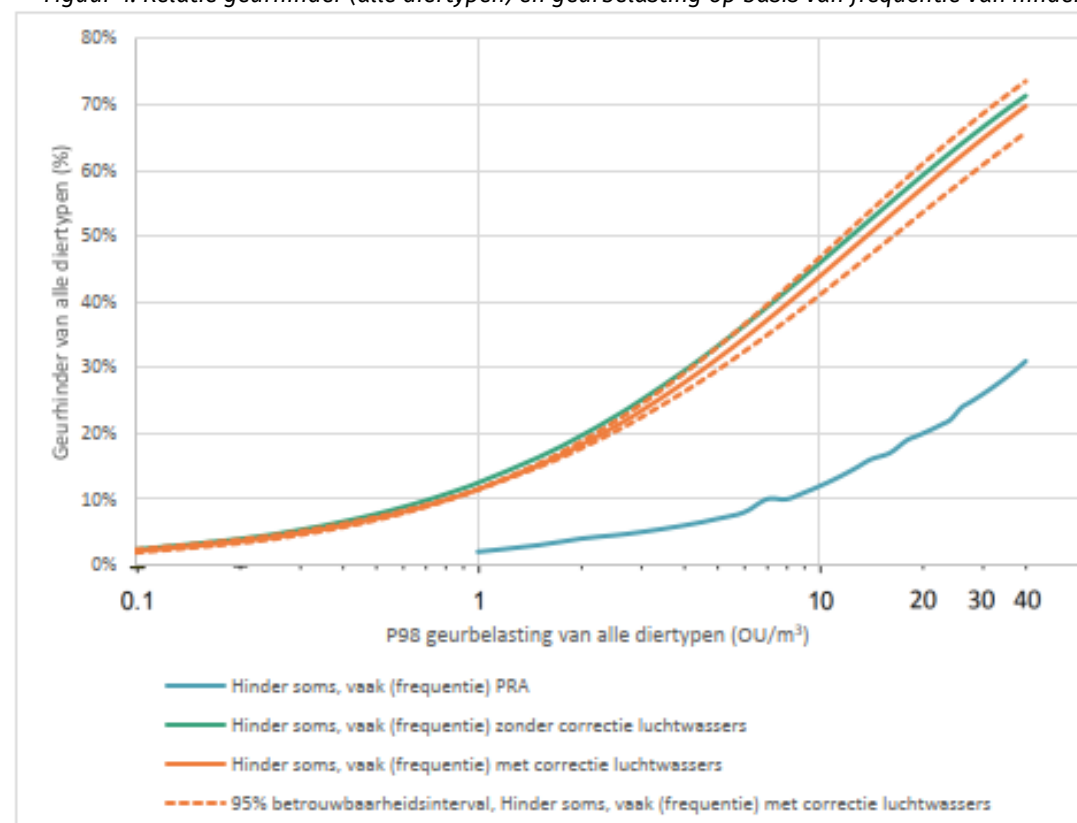
Cumulatieve geurbelasting (OU/m ³)	Hinder soms, vaak (frequentie) PRA	Hinder (frequentie) zonder correctie voor luchtwassers	Hinder (frequentie) met correctie voor luchtwassers	Hinder (mate) zonder correctie voor luchtwassers	Hinder (mate) met correctie voor luchtwassers	Ernstige hinder (mate) zonder correctie voor luchtwassers	Ernstige hinder (mate) met correctie voor luchtwassers
1,0	2%	12%	11%	4%	4%	2%	2%
1,5	3%	16%	15%	5%	5%	2%	2%
2,0	4%	20%	18%	7%	6%	3%	3%
3,0	5%	25%	23%	9%	8%	4%	4%
4,0	6%	29%	28%	11%	10%	5%	5%
5,0	7%	33%	31%	13%	12%	6%	6%
6,0	8%	36%	34%	14%	13%	7%	7%
7,0	10%	39%	37%	16%	15%	8%	7%
8,0	10%	42%	40%	17%	16%	9%	8%
9,0	11%	44%	42%	18%	17%	10%	9%
10,0	12%	46%	44%	20%	18%	10%	10%
11,0	13%	48%	46%	21%	20%	11%	10%
12,0	14%	49%	47%	22%	21%	12%	11%
13,0	15%	51%	49%	23%	22%	13%	12%
14,0	16%	52%	50%	24%	23%	13%	12%
15,0	17%	54%	52%	25%	24%	14%	13%
16,0	17%	55%	53%	26%	25%	15%	14%
17,0	18%	56%	54%	27%	26%	15%	14%
18,0	19%	57%	55%	28%	26%	16%	15%
19,0	20%	58%	56%	29%	27%	16%	15%
20,0	20%	59%	57%	29%	28%	17%	16%
22,0	21%	61%	59%	31%	30%	18%	17%
24,0	22%	63%	61%	32%	31%	19%	18%
26,0	24%	64%	62%	34%	32%	20%	19%
28,0	25%	65%	64%	35%	34%	21%	20%
30,0	26%	67%	65%	36%	35%	22%	21%
32,0	27%	68%	66%	37%	36%	23%	22%
34,0	28%	69%	67%	39%	37%	24%	23%
36,0	29%	70%	68%	40%	38%	25%	24%
38,0	30%	71%	69%	41%	39%	26%	25%
40,0	31%	71%	70%	42%	40%	27%	25%

Dit heeft geleid tot drie curves voor de relatie tussen hinder en geurbelasting.

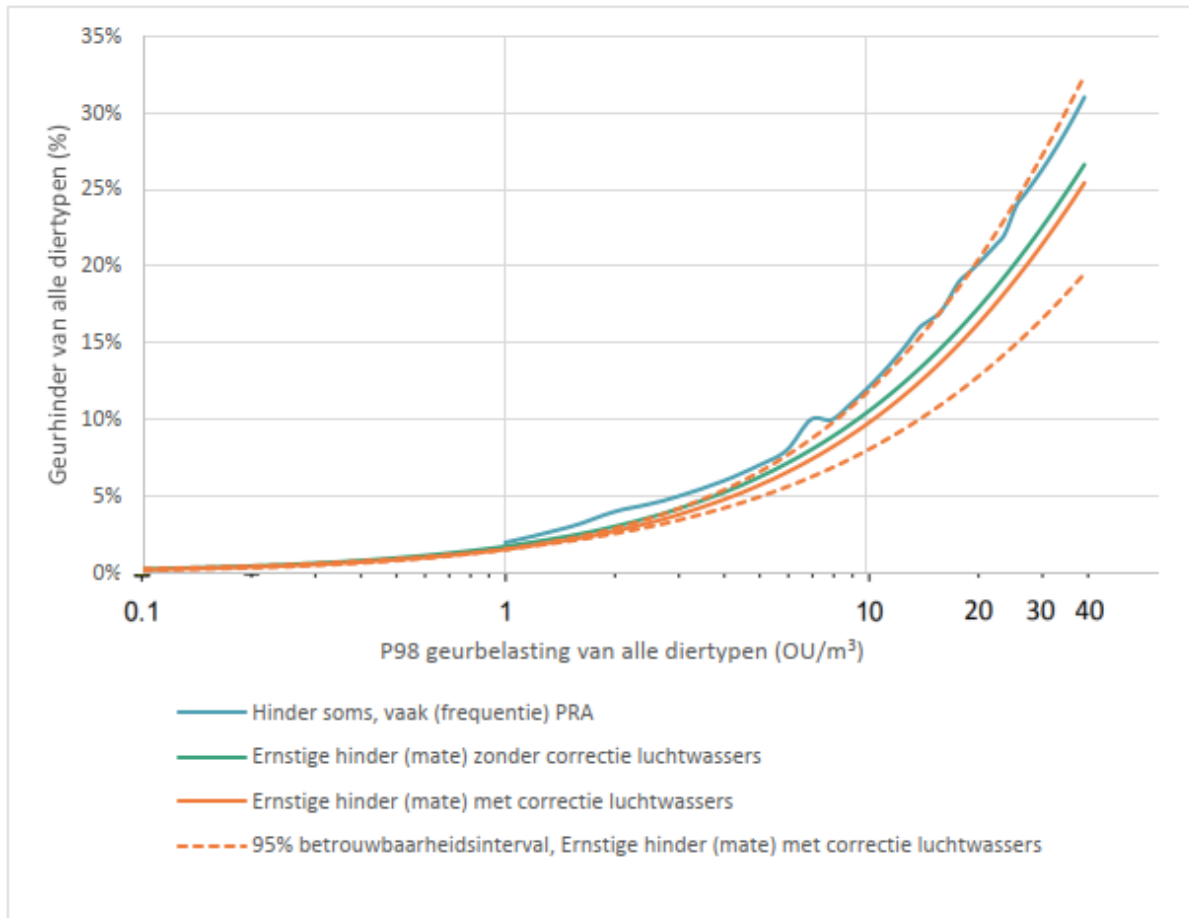
Figuur 3: Relatie geurhinder (alle diertypen) en geurbelasting op basis van mate van hinder [1]

Figuur 4: Relatie geurhinder (alle diertypen) en geurbelasting op basis van frequentie van hinder [1]

Figuur 5: Relatie ernstige geurhinder (alle diertypen) en geurbelasting op basis van mate van hinder [1]

2.4.4 Verschillen PRA onderzoek en IRAS-onderzoek

Luchtwassers

Uit het IRAS onderzoek in 2023 [14] blijkt dat de invloed van slechtwerkende luchtwassers op de relatie tussen percentage geuregehinderden en berekende geurbelasting gering is (circa 1 %).

het RIVM een 'duiding' gegeven in een oplegnotitie [18]. Het meest concrete aanknopingspunt was dat door gebruik van slecht werkende luchtwassers de hinder in het nieuwe onderzoek mogelijk wordt onderschat. Verder zijn algemene kanttekeningen geplaatst bij het onderzoek (beperkingen van modellen, complexere werkelijkheid). Dit geldt zowel voor het oude onderzoek (2001) als voor het nieuwe onderzoek (2015).

Omvang onderzoek

Het IRAS onderzoek betreft alleen de achtergrondbelasting. De curves die de relatie tussen percentage gehinderden en de geurbelasting weergeven zijn gebaseerd op onderzoek bij 13.000 personen. Bij het PRA onderzoek is deze relatie voor dit onderdeel gebaseerd op 627 respondenten. De statistische betrouwbaarheid van het IRAS onderzoek is hierdoor groter.

Invloed stalbezetting

In het PRA onderzoek is gerekend met het aantal gerealiseerde dierplaatsen, bij het IRAS onderzoek met het aantal vergunde dieren. Niet alle dierplaatsen en vergunningen zijn volledig opgevuld. Als wordt gecorrigeerd voor leegstand, dienen de hindercijfers navenant te worden gecorrigeerd. Het

aantal vergunde dieren zal hoger liggen dan het aantal gerealiseerde dierplaatsen. Hoe groot de latente ruimte ten tijde van beide onderzoeken (en op dit moment) is onbekend.

Omvang bedrijven

In het PRA onderzoek is een onderscheid gemaakt tussen voorgrondbelasting en cumulatieve belasting (achtergrondbelasting). In het rapport wordt geconcludeerd dat wanneer de immissie in cumulatiesituaties wordt berekend als de cumulatieve immissie, de hinder verder afneemt naarmate de bron met de grootste bijdrage minder dominant is. De relatie tussen immissie en hinder in cumulatiesituaties met een dominante bron verschilt niet significant van die in één-bron-situaties. In cumulatiesituaties waarin géén dominante bron aanwezig is, verschilt de relatie tussen geurimmissie en hinder wél significant van één-bron-situaties.

Het aantal varkensbedrijven is in de periode 2001-2015 vrijwel gehalveerd (6330-3340) (agrmatie.nl). Het aantal dieren per bedrijf (zowel vleesvarkens als fokzeugen) is in die periode (meer dan) verdubbeld. Het aantal leghennenbedrijven is in die periode met 25 % afgenomen. Het aantal dieren per bedrijf is wel bijna verdubbeld (27.900 – 48.100). Het aantal kalverhouderijen is in die periode met 9 % afgenomen. Het aantal dieren per bedrijf is met bijna 50 % toegenomen.

Door de toename in omvang van bedrijven, wordt het verschil in hinder tussen voor- en achtergrondbelasting, bij eenzelfde geurbelasting, kleiner.

Locatie van onderzoek

Het PRA onderzoek betrof verschillende deelgebieden in heel Nederland. Het IRAS onderzoek is uitgevoerd in Noord-Brabant en Noord Limburg. Het is niet bekend of de geurbeleving in verschillende delen van Nederland verschillend is.

Opmerkingen bij de geurberekeningen voor beide onderzoeken

- Bij de berekening van de geurbelasting wordt gerekend met constante geuremissiecijfers. Alleen weersinvloeden (windrichting en snelheid, temperatuur) zorgen voor variatie in blootstelling, op basis waarvan een P98² wordt berekend. Niet meegerekend is variatie in geuremissie door cycles bij dieren (groeicycles bij varkens, zaagtandprofielen bij kippen (dag/nacht)). Als deze variatie wordt meegenomen zal de P98 hoger uitvallen.
- De variatie in berekende geurconcentraties die voorkomt uit variatie tussen stallen en dieren zal waarschijnlijk niet leiden tot (grote) over- of onderschatting van de werkelijke P98 [14].
- Als men continu aan een geur wordt blootgesteld, treedt adaptatie op. Er worden steeds minder signalen aan de hersenen doorgegeven, waardoor men de geur minder ruikt. Als er discontinue blootstelling met korte tussenpozen is, treedt geen adaptatie op. In de buitenlucht met snelle fluctuerende concentraties door weersomstandigheden lijkt adaptatie daardoor niet of in mindere mate op te treden [19].

2.5 Aanvaardbaar percentage gehinderden andere beleidsvelden

De kwalificatie “zeer slechte milieukwaliteit” bij 30-35 % geurgehinderden en “extreem slechte kwaliteit” bij meer dan 35 % gehinderden is bepaald door expert judgement van de GGD. Er zijn maar beperkt gegevens bekend voor de relatie tussen percentage gehinderden en milieubelasting bij andere milieucompartimenten. In tabel 3 is een overzicht gegeven welke *maximale* percentages gehinderden geaccepteerd worden bij verschillende beleidsondersteunende documenten. In de

² P98 = 98 percentiel. Dat is de geurconcentratie die 98 procent van het jaar niet wordt overschreden

tabel is de bijbehorende *achtergrondbelasting* voor geur gegeven op basis van het laatste IRAS onderzoek.

Tabel 3: Geurbelasting en kans op hinder (alle diertypen).

Maximale achtergrondbelasting irt zeer slechte milieukwaliteit	ou_E/m³
Max 30 % gehinderden o.b.v. frequentie (zoals in het verleden) [1]	5
Max 20 % gehinderden o.b.v. frequentie [Nederlandse EmissieRichtlijn Lucht (NER)]	2
Max 20 % gehinderden o.b.v. mate [Nederlandse EmissieRichtlijn Lucht (NER)]	11
Max 20 % gehinderden o.b.v. mate (GGD-advies) [1 en 18]	11
Max 10 % ernstig gehinderden (GGD-advies) [1 en 18]	10
Max 14 % ernstig gehinderden (volgens systematiek verkeerslawaaï) [20]	16
Max 48 % gehinderden o.b.v. frequentie (GES)	13
Max 24 % gehinderden o.b.v. mate (GES)	15

2.6 Effecten van geurhinder

Geur is een van de factoren die een belangrijk rol speelt in de kwaliteit van de leefomgeving. Geur van bijvoorbeeld industrie, wegverkeer, veehouderij of burelen, kan de ervaren kwaliteit van de leefomgeving nadelig beïnvloeden. Ook kan blootstelling aan geur door slechte luchtkwaliteit of ervaren geurhinder verschillende nadelige effecten op de gezondheid hebben [19]. Zo kan geurhinder ergernis of ongerustheid over de gezondheid veroorzaken [2]. Dit kan leiden tot stress, hoofdpijn, misselijkheid, benauwdheid en slapeloosheid. Daarnaast kan geurhinder ongezond gedrag uitlokken, zoals het sluiten van ramen, niet naar buiten gaan of het verstoren van het sociale leven. Uiteindelijk kan geurhinder, met de bovengenoemde oorzaken, zelfs leiden tot depressieve klachten [2].

3. Jurisprudentie

ECLI:NL:RVS:2017:2445

In een uitspraak van 13 september 2017 oordeelt de Raad van State dat bij de beoordeling of wordt voldaan aan de eis voor cumulatieve geurhinder uit de verordening ruimte, nog steeds uitgegaan mag worden van de Handreiking bij Wet geurhinder en veehouderij geur, bijlage 6. In deze bijlage zijn op basis van het PRA-onderzoek hinderpercentages opgenomen.

De Raad van State komt tot deze conclusie omdat zij vaststelt dat er geen documenten beschikbaar zijn, waaruit blijkt dat de handreiking niet langer kon of mocht worden gebruikt of waarin nieuwe inzichten over de aanvaardbaarheid van geurhinder zijn opgenomen. Ook het GGD-onderzoek doet dit niet stelt de Raad, waarbij wordt verwezen naar de aanbiedingsbrief bij het GGD-onderzoek. In de brief concludeert de GGD zelf dat geen eenduidig advies kan worden gegeven over hoe de onderzoeksresultaten kunnen worden gebruikt bij vergunningverlening of het opstellen van een geurgebiedsvisie of geurverordening. In deze casus kon de gemeente zich dus terecht op het standpunt stellen dat er bij het nemen van het besluit nog onvoldoende aanleiding bestond om de geurgehinderdenpercentages en bijbehorende indelingen in het leefklimaat van de Handreiking los te laten.

ECLI:NL:RBDHA:2022:9119

Op 14 september 2022 heeft de Rechtbank Den Haag in een uitspraak [17] bepaald dat het onacceptabel is individuen min of meer permanent bloot te stellen aan een woonomgeving waarvan de milieukwaliteit 'zeer slecht' of 'extreem slecht' is geworden en de milieugezondheidskwaliteit 'onvoldoende' of 'ruim onvoldoende' is. De rechter verwijst hierbij naar artikel 8 van het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens (EVRM), dat de staat het 'ongestoord woongenot' van inwoners dient te beschermen. Laat de staat dat na is er in principe recht op schadevergoeding.

De rechter concludeert op basis van [13] dat in een concentratiegebied bij een voorgrondbelasting van 19,4 ou_e/m³ sprake is van een zeer slechte milieukwaliteit. Hierbij is uitgegaan van de 'oude' blootstellingsrelatie uit het PRA-onderzoek uit 2001 wat neerkomt op 30 % gehinderden (frequentie).

Ook geeft de rechter in deze uitspraak aan dat ten tijde van de totstandkoming van de Wgv, de wetgever als reden heeft gegeven voor de ruimere geurnormen ten behoeve van de veehouderij ten opzichte van die voor de industrie, dat veehouderijen, anders dan industriële inrichtingen, verspreid in het landelijk gebied liggen. De overtuigingskracht van deze redengeving heeft sindsdien echter aanmerkelijk aan kracht ingeboet. Door de intensivering en uitbreiding van de veehouderij is het aan deze redengeving ten grondslag liggende beeld van de overwegend traditionele, kleinschalige veehouderij immers voor een belangrijk deel achterhaald.

ECLI:NL:GHDHA:2025:431

In de uitspraak (25 maart 2025) van het hoger beroep op de uitspraak van 14 september 2022 bevestigt het gerechtshof dat de huidige regelgeving van de staat in specifieke gevallen leidt tot strijdigheid met het EVRM en schadeloosstelling op zijn plaats is. De drempel voor de voorgrondbelasting waarbij dit overwogen moet worden is wel verhoogd van 19,4 tot 25 ou_e/m³. Het gerechtshof geeft hier geen nadere onderbouwing voor. Het gerechtshof gaat nog wel uit van oud onderzoek naar geurhinder. Recenter onderzoek leert dat de geurhinder groter is bij eenzelfde geurbelasting dan op basis van het oude onderzoek is aangenomen.

Commentaar: Met het IRAS-onderzoek uit 2023 [1], waarin het effect van luchtwassers is meegenomen, is een belangrijke onzekerheid weggenomen. De onzekerheden komen daarmee op een gelijk niveau als de onzekerheden van het PRA-onderzoek uit 2001. Bij het IRAS onderzoek uit 2023 is een veel grotere groep mensen geënquêteerd waardoor de uitkomsten statistisch betrouwbaarder zijn dan het PRA onderzoek in 2001. Ook kan de houding ten opzichte van geurhinder in de loop der jaren gewijzigd zijn waardoor een actueler onderzoek een actueler beeld geeft van de huidige situatie. De uitspraak van de rechter dat bij $19,4 \text{ ou}_\text{e}/\text{m}^3$ sprake is van een zeer slechte milieukwaliteit en bij $25 \text{ ou}_\text{e}/\text{m}^3$ van een extreem slechte milieukwaliteit is daarmee achterhaald, dat niveau ligt lager.

4. Geurbeleid

4.1 Landelijk beleid

De normstelling (de waarden uit artikel 3, en de afstanden uit artikel 4, eerste lid Wgv) is in 2007 zodanig gekozen dat de uitbreidingsmogelijkheden voor de veehouderijsector niet wijzigen, ten opzichte van de Wet stankemissie veehouderijen (concentratiegebieden) respectievelijk de uitvoeringspraktijk inzake de Richtlijn veehouderij en stankhinder 1996 (niet-concentratiegebieden).

[Kamerstuk 30453, nr. 3 | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen](#)

De basis voor de normen in de Wgv uit 2007 is het 'Geuronderzoek stallen intensieve veehouderij' [16]. Zoals de titel al aangeeft is dat onderzoek niet gericht op industrie. Voor de hoogte van de normen is uitgegaan van de aanwezige achtergrondbelasting in een «gemiddeld gebied», waarbij rekening is gehouden met de vier onderscheiden gebieden (wel/niet bebouwde kom, wel/niet concentratiegebied).

Voor de gebieden was geconcludeerd dat in redelijkheid van geurgevoelige objecten mag worden gevergd dat zij de geurhinder accepteren die het gevolg is van de ten hoogste toegestane geurbelasting. De normstelling is vervolgens zodanig gekozen dat de uitbreidingsmogelijkheden voor de veehouderijsector niet wijzigden ten opzichte van toen bestaande geurregelgeving. Met andere woorden, de normen in de Wgv zijn niet gebaseerd op geurhinderpercentages maar zijn representatief voor de toenmalige geurbelasting. In Bijlage 6 van de Handreiking Wgv zijn blootstellingresponsrelaties weergegeven zodat geurnormen vertaald kunnen worden naar percentages geurgehinderden onder omwonenden van veehouderijen. Er is ook vanuit gegaan dat de geurhinder zou gaan afnemen door een aantal ontwikkelingen: dalende trend landbouw c.q. afname aantal dieren, emissie-eisen voor stallen en uitvoering reconstructieplan.

[Kamerbrief over normering geurhinder industrie en veehouderij - PONT Omgeving](#)

Evaluatie Wet geurhinder en veehouderij [8]

De Wet geurhinder en veehouderij is geëvalueerd door een werkgroep met vertegenwoordigers van VNG, IPO, LTO, GGD, milieufederaties en burgergroeperingen. Deze hebben erop aangedrongen dat de wet- en regelgeving burgers meer moet beschermen tegen vermijdbare blootstelling aan geur. In een beleidsreactie van staatssecretaris Dijkema op 1 juni 2017 laat zij weten dat geur, in tegenstelling tot de conclusies van de werkgroep, moet worden gezien als een lokaal probleem, en dat daarvoor lokale normen moeten worden gesteld en geen landelijk, samenhangend, toetsingskader. Ook heeft staatssecretaris Dijkema aangegeven dat er, ondanks de grote onverklaarbare verschillen in de meest recente onderzoeken naar geurbelasting van omwonenden, geen nieuw onderzoek nodig wordt geacht vanwege de grote lokale verschillen. De Rijksoverheid legt hiermee de kritiek op het bestaande stelsel van geurnormering én het advies van de bestuurlijke werkgroep naast zich neer. *De verantwoordelijkheid voor het vaststellen van een passende norm wordt teruggelegd bij de lokale gemeente die daar zelf lokaal onderzoek naar moet doen.*

Onderzoek om het probleem in kaart te brengen

Naar aanleiding van de gerechtelijke uitspraak van 2022 heeft het ministerie I&W onderzoek laten uitvoeren met als belangrijkste conclusie dat er in de concentratiegebieden in de drie provincies 1.500 tot 2.500 woningen met meer dan 20 odour units worden belast [15]. Deze kennis is in een brief van 7 juli 2023 met de Kamer gedeeld [11]:

“Uit het voorgaande volgt als centrale opgave het werken aan het herstel van de balans tussen economische en milieubelangen. In het licht van het herstellen van deze balans, de evaluaties en uitspraak van de rechtbank, zullen voor de wijziging van de regelgeving voor geurhinder van veehouderijen, de volgende uitgangspunten worden gehanteerd:

- 1. De normen worden aangescherpt, daarbij worden de standaardwaarden herzien. Gemeenten kunnen gemotiveerd van deze standaardwaarden afwijken tot de bovengrens van de grenswaarden. Ook deze grenswaarden worden herzien, waarbij in de afweging ook rekening zal worden gehouden met de uitspraak van de rechtbank;*
- 2. Voor alle bedrijven, ook bestaande situaties, gaan geurnormen gelden;*
- 3. De mogelijkheden worden verkend om, vooruitlopend op de wijziging van de regelgeving, de geurbelasting bij bestaande situaties eerder onder tenminste de hoogste grenswaarde te brengen.”*

In een brief van 29 februari 2024 [10] biedt de staatssecretaris het definitieve rapport van Pouderoyen Tonnaer aan de kamer aan en geeft aan dat door de demissionaire status van het kabinet er nu niet meer richting aan gegeven kan worden (van het nieuwe kabinet nog geen bericht). Ook meldt de staatssecretaris dat de kaarten met achtergrondgehalten kunnen bijdragen aan de nadere invulling van gebiedsplannen in het kader van het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG). Geurhinder is hierin een mee te wegen belang (geen kwantitatieve uitspraken). Met het oog op de integrale aanpak en bijdragen aan de emissieopgaven wordt de provincies gevraagd in het programma mee te wegen dat er geen lokale (toekomstige) normoverschrijding optreedt in geurbelasting en fijnstofconcentratie, *geen (lokale) verslechtering optreedt* en waar mogelijk een verbetering.

In een brief aan de Op 26 november 2024 spreekt de huidige staatssecretaris de verwachting uit dat een ontwerpbesluit over aanpassing van het Bkl eind 2025/begin 2026 ter consultatie wordt aangeboden [12]. In de brief wordt geen inhoudelijke uitspraak over de aanpassing gedaan.

4.2 Geurbeleid gemeente Barneveld

Gebiedsvisie ten behoeve van de verordening geurhinder en veehouderij voor de gemeente Barneveld en Verordening geurhinder en veehouderij (7 oktober 2008)

*“De gemeente Barneveld heeft met het geurbeleid dat op basis van de Wet geurhinder en veehouderij mogelijk is als **doel de gewenste ruimtelijke ontwikkeling mogelijk te maken**. Dit geldt voor woningbouw, recreatie en toerisme en ontwikkeling van de veehouderij in met name het landbouwontwikkelingsgebied.”* In de Gebiedsvisie zijn zes deelgebieden onderscheiden met elk een eigen ‘streefwaarde’ voor geurbelasting. In woongebieden is deze laag, in het landbouwontwikkelingsgebied is deze hoog.

In de geurverordening zijn voor vijf deelgebieden verhoogde normen ten opzichte van de standaardnormen uit de Wet geurhinder en veehouderij (art 3) vastgesteld. Deze verhoogde normen zijn vastgesteld om ruimte te geven aan de veehouderij en om woningbouw mogelijk te maken.

Voor de inhoud van de verordening, zie bijlage 1 van deze notitie.

Structuurvisie buitengebied Barneveld (22 november 2011)

Het instellen van een zone rondom de kernen sluit volledig aan op het geurbeleid van de gemeente Barneveld zoals dat is verwoord in de Gebiedsvisie ten behoeve van de Verordening Geurhinder en

Veehouderij uit 2008. Uit het Planmer is gebleken dat de kwaliteit van het leefmilieu in delen van bebouwde kommen op basis van geur uit de veehouderij is gekwalificeerd als matig. Het beperken van de intensieve veehouderij in de gebieden direct aansluitend aan de kernen draagt bij aan het verbeteren van de geursituatie. *Uit het Planmer bij deze structuurvisie blijkt dat de kwaliteit van de leefomgeving op basis van geur uit de veehouderij plaatselijk in de kernen is beoordeeld als matig tot slecht. Wij streven ernaar deze situatie te verbeteren.*

Strategische Visie Barneveld 2030 (28 september 2016)

“Barneveld gaat meer sturen op het behoud van aanvaardbare achtergrondconcentraties van geur en fijnstof en verlaging waar deze concentraties nu (te) hoog zijn. Dit kan invloed hebben op keuzes voor de ontwikkeling van bestaande en nieuwe functies. Samen met de buurgemeenten, neemt Barneveld initiatief voor een plan van aanpak met betrekking tot het beheersen van achtergrondconcentraties van geur en fijnstof. Bij het opstellen en uitvoeren van het plan van aanpak hebben de agrarische belangenorganisaties ook een rol.”

Geurverordening 2-12-2021

Om nieuwe woningbouw het buitengebied mogelijk te maken is de geurverordening aangepast. In het buitengebied geldt een norm van $14 \text{ ou}_\text{e}/\text{m}^3$ en plaatselijk zelfs $20 \text{ ou}_\text{e}/\text{m}^3$ terwijl voor woningbouw de veel strengere norm van $3 \text{ ou}_\text{e}/\text{m}^3$ geldt. Het blijkt dat op een aantal van de beoogde nieuwbouwlocaties niet kon worden voldaan aan de norm van de bebouwde kom. Daarom is voor deze gebieden een afwijkende (hogere) geurnorm vastgesteld.

De voorgestelde geurnormen zijn een voortzetting van het bestaande beleid.

Ontwerp-Omgevingsvisie Barneveld

In de ontwerp-omgevingsvisie is veel aandacht voor een veilige en gezonde leefomgeving. Voor het oostelijk buitengebied is aangegeven veel intensieve veehouderijen een relatief hoge blootstelling aan geur veroorzaken. De gemeente streeft naar beperking van deze uitstoot door innovatie te stimuleren en minder ruim te vergunnen. Voor het verstedelijkt gebied is aangegeven dat de gemeente met strengere milieunormering voor de agrarische sector de gezondheid van de inwoners wil beschermen.

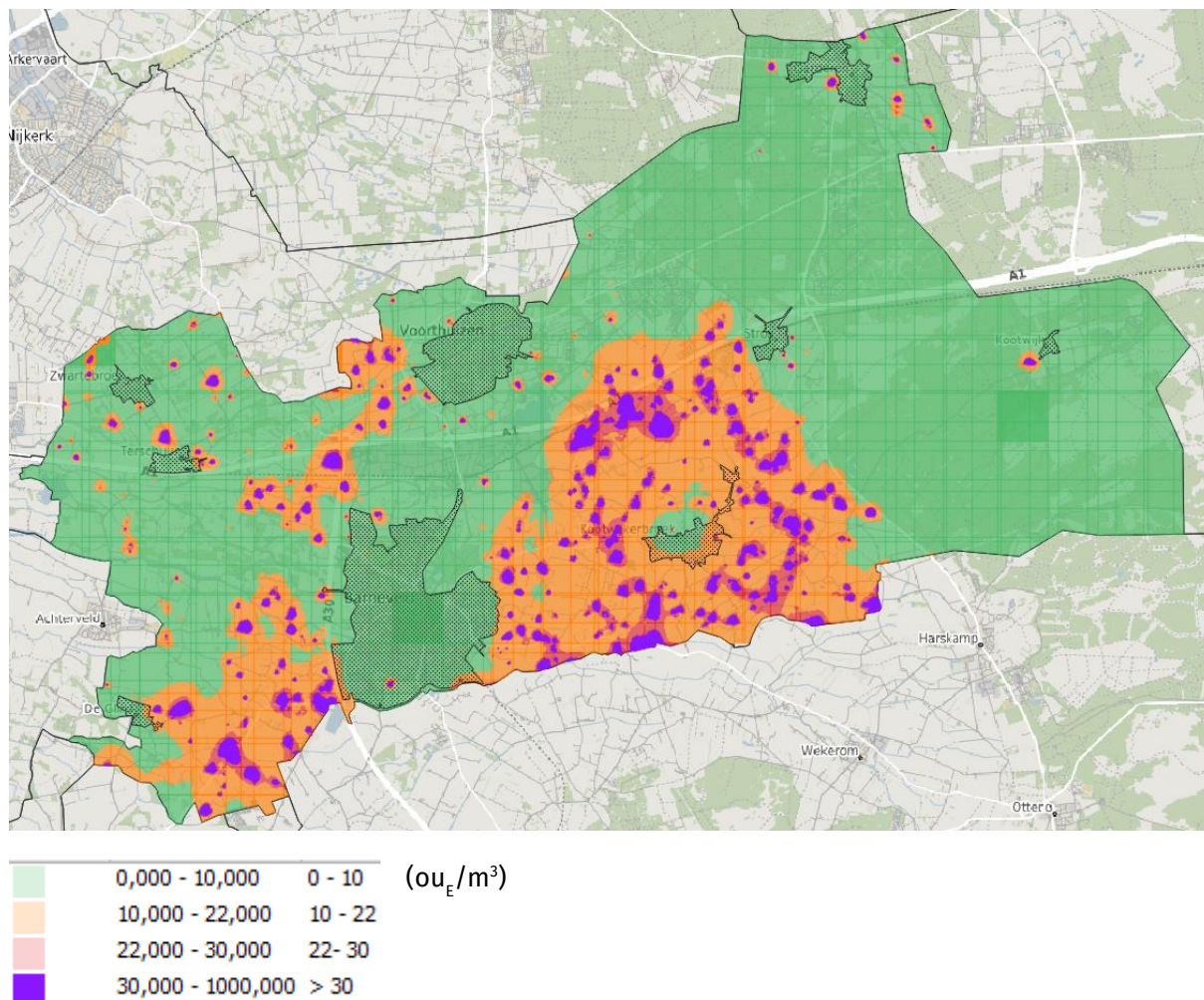
In de ontwerp-omgevingsvisie is de gemeente ingedeeld in vijf gebieden, elk met een eigen karakter en identiteit, om de ambities van de visie gebiedsgericht te vertalen. Deze indeling in vijf gebieden sluit niet aan bij de indeling zoals beschreven in de gebiedsvisie over geurhinder.

5. Milieukwaliteit geur in Barneveld

5.1 Geurbelasting gemeente Barneveld

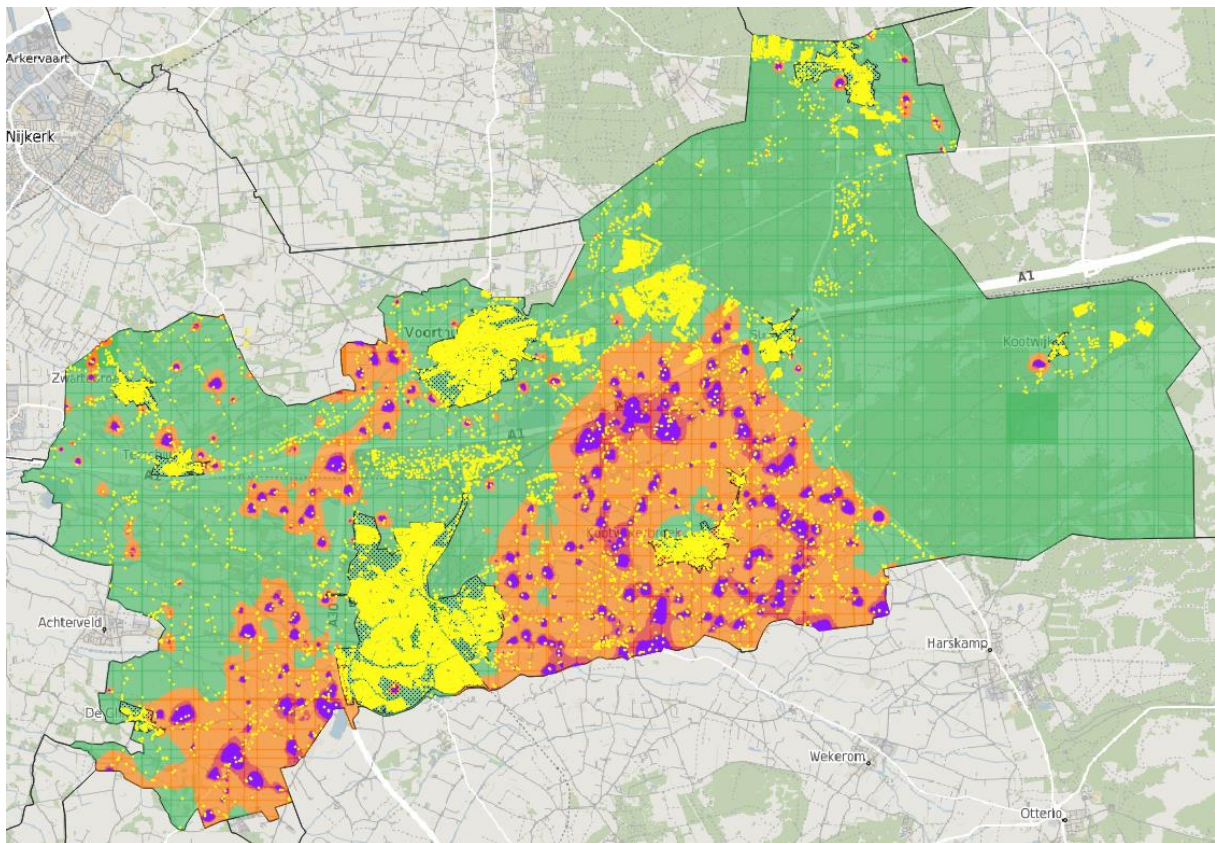
In 2023 heeft de Omgevingsdienst De Vallei (ODDV) de achtergrondbelasting van geur berekend op basis van de maximale vergunde dierenaantallen. In figuur 6 is de achtergrondbelasting weergegeven.

Figuur 6: Achtergrondbelasting geur (ou_E/m^3) (cijfers juli 2022)

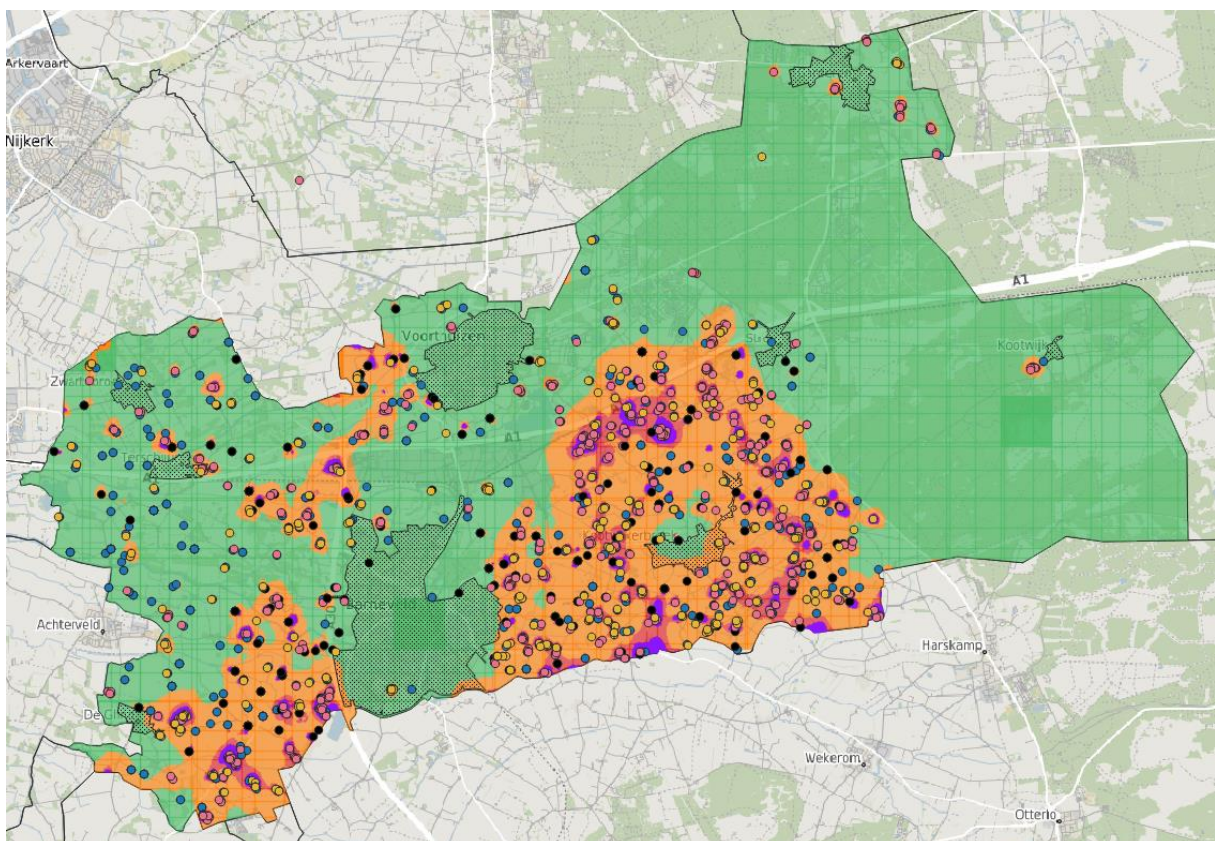

Uit de figuur 6 blijkt een duidelijk onderscheid in geurbelasting tussen de landbouwgebieden en woon en natuurgebieden. Ook het gebied ten zuidwesten van de kern Barneveld heeft een relatief hoge achtergrondbelasting. In figuur 7 zijn eveneens de verblijfsobjecten opgenomen. In principe zijn verblijfsobjecten geurgevoelige objecten maar in het buitengebied bevinden zich ook tal van verblijfsobjecten met een (voormalige) binding met een dierenverblijf.

Figuur 7: Geurbelasting en verblijfsobjecten (gele stippen)

Figuur 8: Type bedrijven achtergrondbelasting

- **Varkens 25 en meer in barneveld**
- **Geiten aantal 50 en meer in Barneveld**
- **vleeskalveren en fokstieren 10 en meer in Barneveld**
- **vogels 250 en meer barneveld**
- **melkvee barneveld**

Bijna 60 % van de geuremissie van dieren met een geuremissiefactor is vanuit stallen met vleeskalveren en fokstieren, 24 % uit varkensstallen en 16 % uit pluimveestallen (bron: vergunningenbestand ODDV). De geuremissie van dieren zonder emissiefactor (melkvee) is niet meegenomen in de figuren 5 en 6.

5.2 Geurhinder gemeente Barneveld

Voorgrondbelasting

In onze geurverordening (zie bijlage 1) gelden voor het buitengebied twee verschillende en voor de bebouwde kom drie verschillende normen voor de voorgrondbelasting. Deze normen zijn een afweging tot wat wenselijk is met betrekking tot het percentage geurgehinderden en haalbaar met betrekking tot economische activiteit. Zo zijn binnen de bebouwde kom hogere percentages geurgehinderden acceptabel om woningbouw mogelijk te maken. In het landbouwontwikkelingsgebied zijn hogere percentages aanvaardbaar om ruimte te geven aan agrarische activiteit. In onderstaande tabel staan de geurnormen en bijbehorend percentages geurgehinderden op basis van het PRA onderzoek (voorgrondbelasting) opgenomen.

Tabel 4: Percentage geurgehinderden op basis van het PRA onderzoek

Deelgebied	Geurnorm (ou _E /m ³)	% geurgehinderden obv PRA onderzoek voorgrondbelasting
Bebouwde kom	3	8
Bebouwde kom zoekgebieden woningbouw A, woonkern De Glind en delen bedrijventerrein Harselaar	6	14
Bebouwde kom zoekgebieden woningbouw B en bedrijventerreinen Harselaar West en Wencopperweg 1 en gebieden camping en verblijfsrecreatie	8	17
Buitengebied en bedrijventerrein De Briellaerd en delen bedrijventerrein Harselaar	14	25
Landbouwontwikkelingsgebied	20	31

Bij het IRAS onderzoek wordt geen onderscheid gemaakt tussen voor- en achtergrondbelasting. Mensen hebben last van geurhinder en onderscheiden niet of het afkomstig is van de voor- of achtergrondbelasting. Dicht bij bedrijven ligt de voorgrondbelasting heel dicht bij de achtergrondbelasting (zie figuur 1). Het klassieke onderscheid tussen voor- en achtergrondbelasting zoals gemaakt, in het PRA onderzoek is door het veranderende karakter van de bedrijven (helpt minder bedrijven met elk dubbel zoveel dieren) mogelijk niet meer een goede weergave van de werkelijkheid.

Achtergrondbelasting

In 2008 is een gebiedsvisie [22] opgesteld die ten grondslag ligt aan ons geurbeleid. Nadien is de visie niet meer aangepast. In de structuurvisies van de gemeente wordt geur niet genoemd. In de gebiedsvisie zijn voor de verschillende deelgebieden streefwaarden voor de achtergrondbelasting opgenomen.

Tabel 5: Vergelijking percentage geurgehinderden PRA onderzoek en IRAS onderzoek

Deelgebied	Streefwaarde geurbelasting gebiedsvisie (ou_E/m^3)	% gehinderden obv PRA onderzoek (frequentie)	% gehinderden obv IRAS onderzoek (frequentie)	% gehinderden obv IRAS onderzoek (mate)
De woonkernen Barneveld, Garderen, Kootwijk, Stroe, Terschuur, Voorthuizen, en Zwarteboek	10	12	44	18
De woonkernen Kootwijkerbroek en De Glind	14-20	16-20	50-57	23-28
Campings en verblijfsrecreatie	10	12	44	18
Industrieterreinen	10-20	12-20	44-57	18-28
Extensiverings- en verwevingsgebieden	20	20	57	28
Landbouwontwikkelingsgebied	32	27	66	36

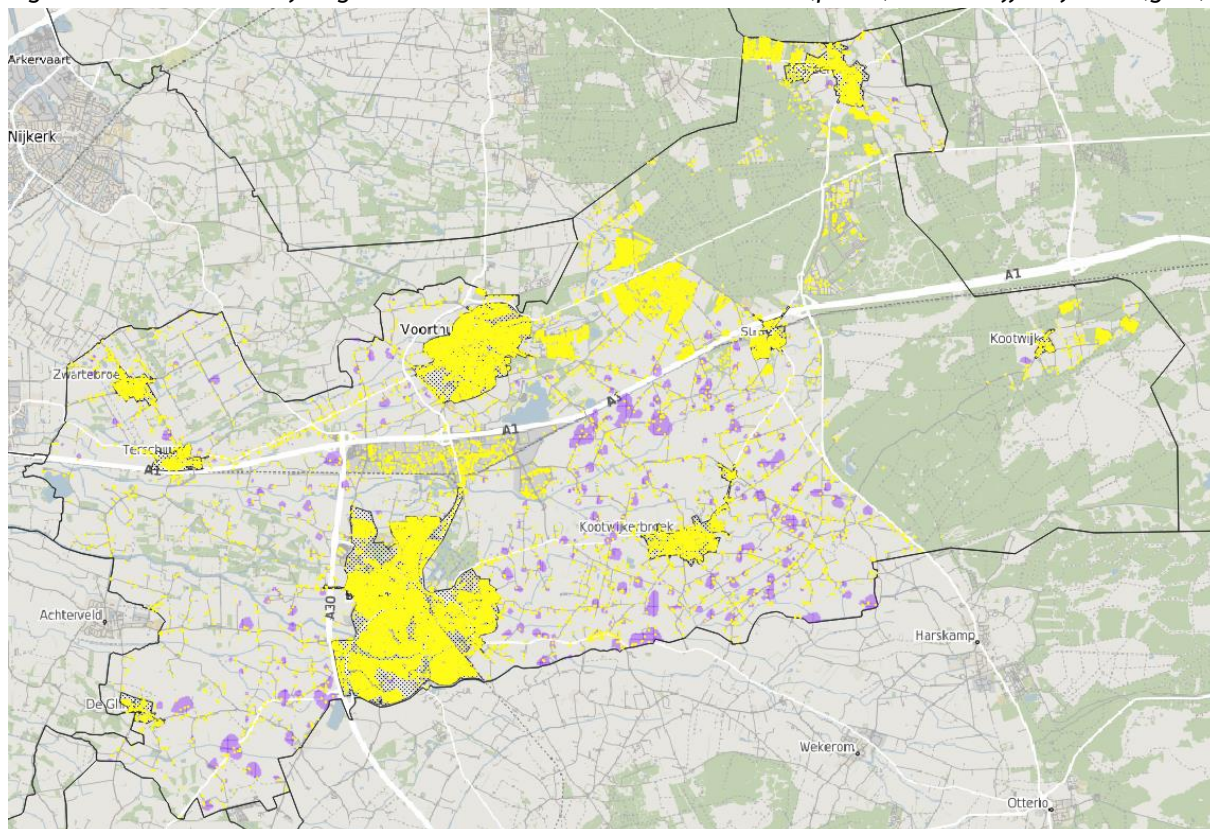
Het blijkt dat bij dezelfde vraagstelling (vraagstelling op basis van frequentie) het percentage gehinderden op basis van het nieuwe onderzoek een veelvoud is van het percentage zoals geconstateerd bij het PRA onderzoek. Vraagstelling naar hinder op basis van mate van hinder (schaal 1-10) levert een lager percentage gehinderden, maar nog steeds beduidend hoger dan bij het PRA onderzoek.

Om de geursituatie te beoordelen kun je aan verschillende doelstellingen toetsen.

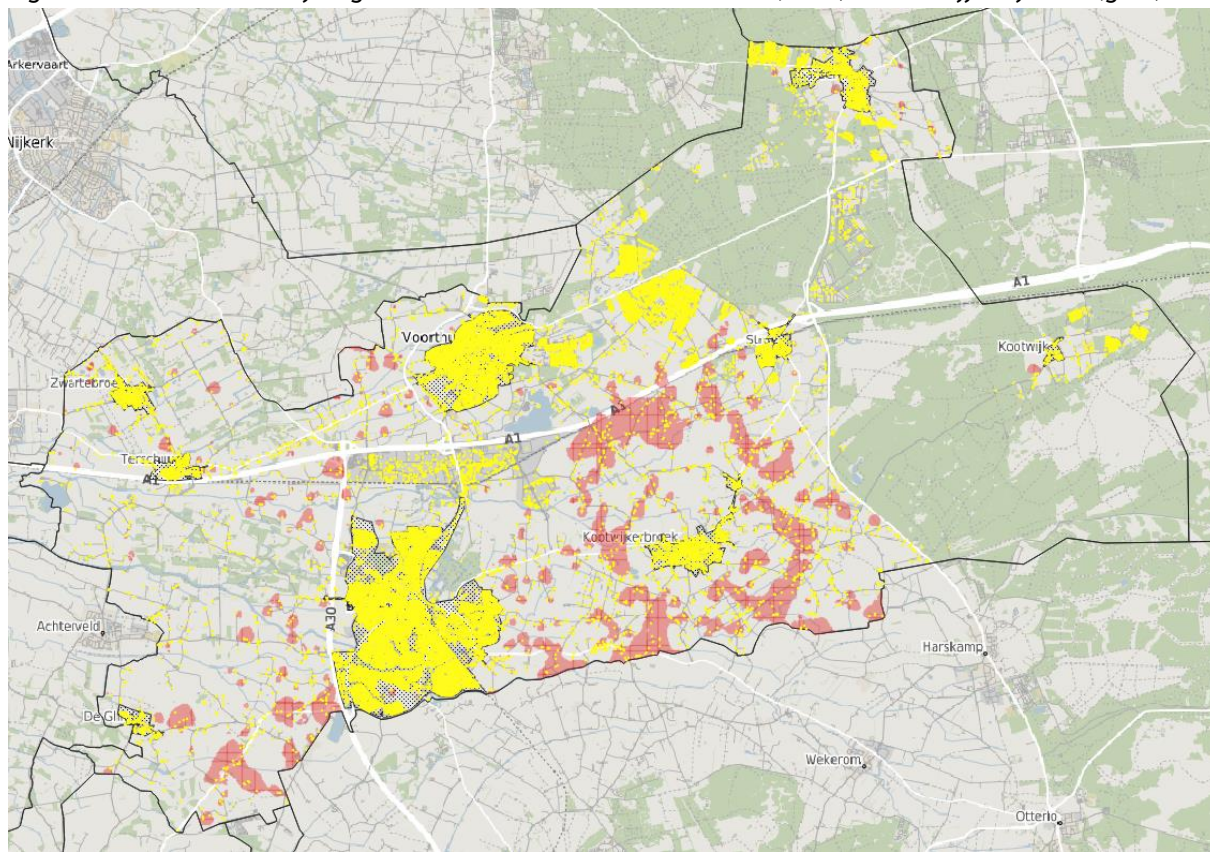
Tabel 6: Mogelijke doelstellingen geurbeleid

Situatie	Doelstelling	Percentage gehinderden	Achtergrondbelasting (ou_E/m^3) obv IRAS onderzoek
1	Bovengrens (extreem slechte milieukwaliteit) gesteld door het Gerechtshof Den Haag (april 2025)	35	30
2	Bovengrens in onze geurverordening. Deze komt overeen met zeer slechte milieukwaliteit	30	22
3	Bovengrens zoals gehanteerd door GGD	20	10
4	Bovengrens gedifferentieerd naar deelgebied, uitgaande van de maximale voorgrondbelasting en bijbehorende percentages gehinderden uit tabel 4	8-31	3-24

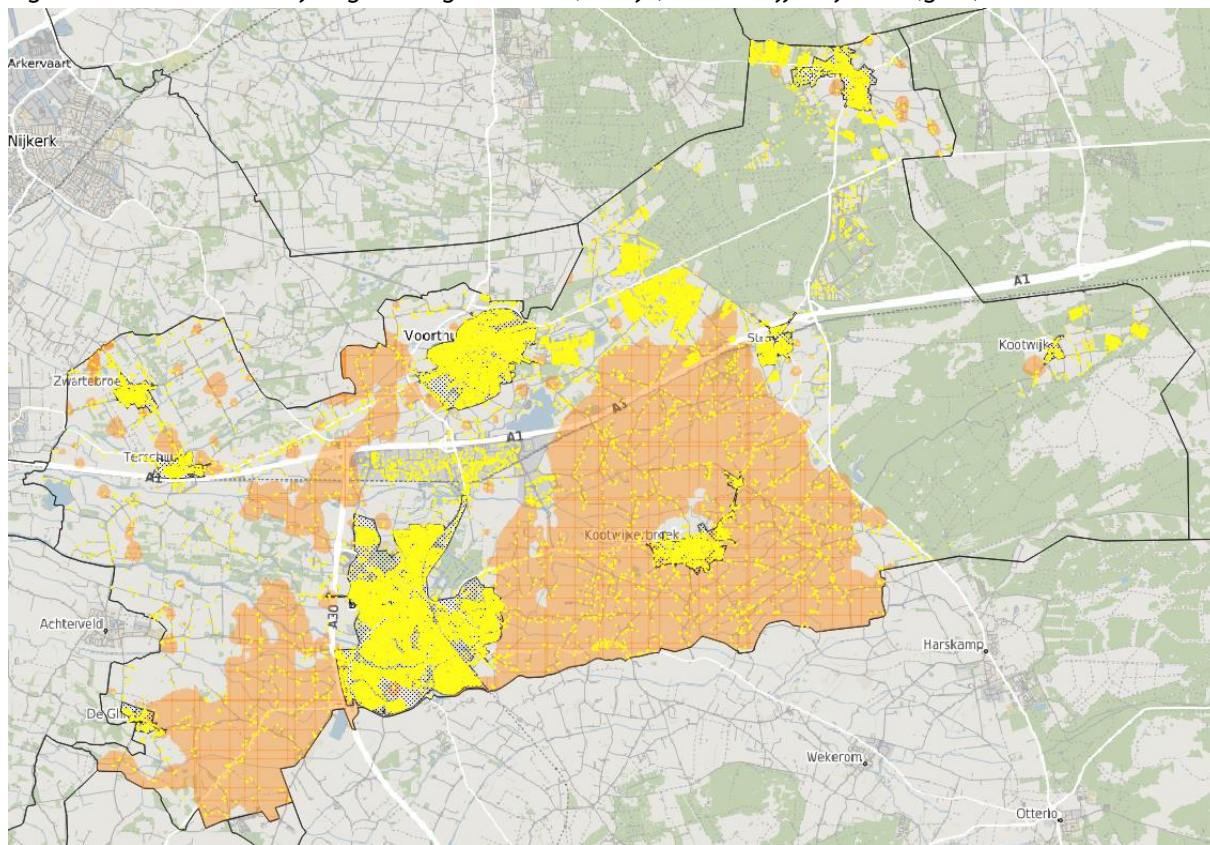
Figuur 9: Sit 1: overschrijding norm extreem slechte milieukwaliteit (paars) en verblijfsobjecten (geel)

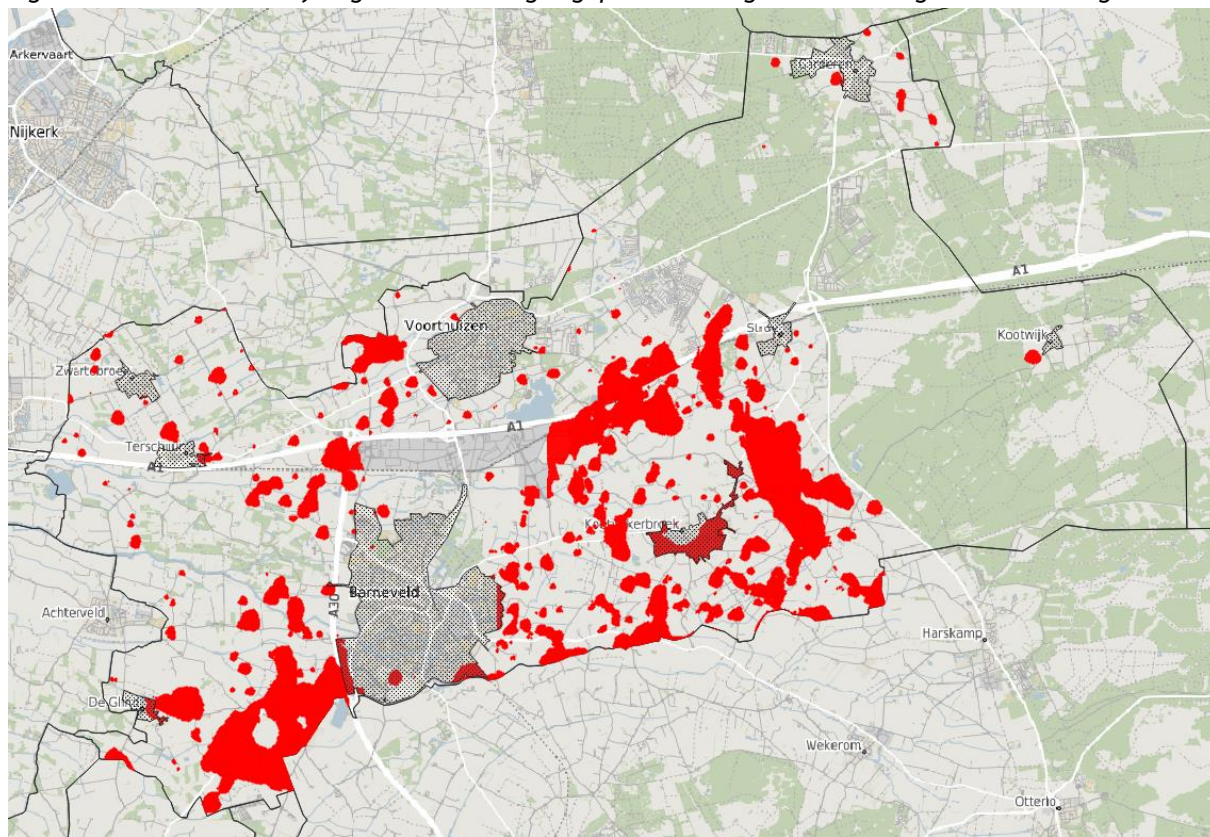
Figuur 10: Sit 2: overschrijding norm zeer slechte milieukwaliteit (rood) en verblijfsobjecten (geel)

Figuur 11: Sit 3: overschrijding bovengrens GGD (oranje) en verblijfsobjecten (geel)

Figuur 12: Sit 4: overschrijding norm obv uitgangspunten voorgrondnormen geurverordening

Uiteraard blijkt uit de figuren dat de omvang van het gebied waar niet wordt voldaan aan de doelstellingen afhankelijk van het ambitieniveau van de doelstelling.

In situatie 1 (deelgebieden met extreem slechte milieukwaliteit) zijn het overgrote deel van de verblijfsobjecten binnen de contour agrarische bedrijven. Slechte enkele verblijfsobjecten zijn woonbestemmingen op de kaart van het bestemmingsplan en daarmee geurgevoelige objecten.

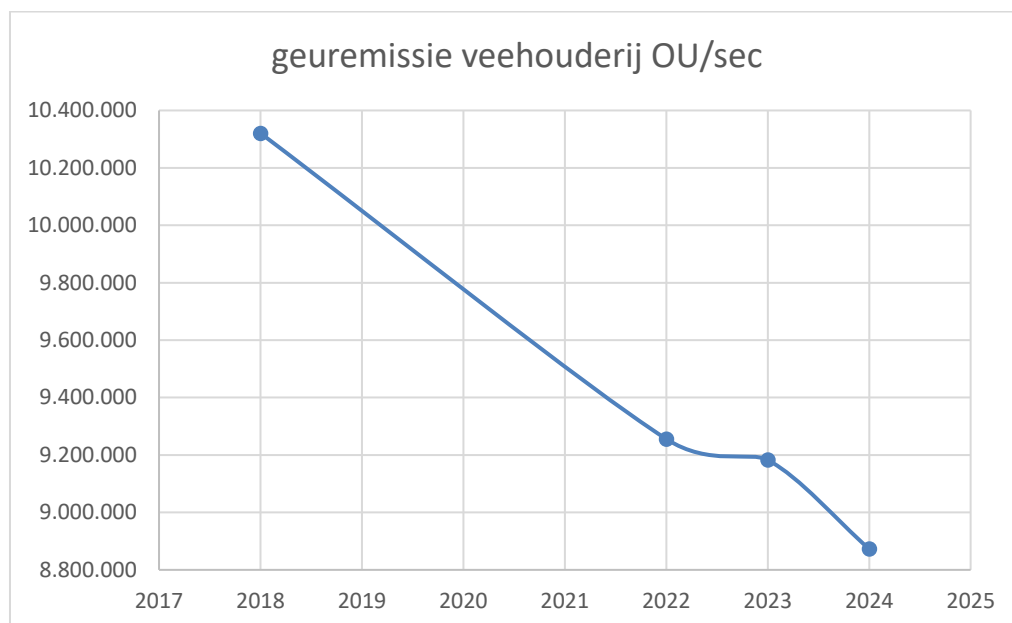
In situatie 2 (deelgebieden met zeer slechte milieukwaliteit) zijn er meer verblijfsobjecten met bestemming wonen. In situatie 3 (overschrijding GGD norm) is dat aantal nog veel groter.

In situatie 4 (overschrijding onze ambitie uit onze geurverordening)

Daling geuremissie

Uit het vergunningenbestand van de ODDV blijkt dat de geuremissie in de jaren 2018 tot en met 2024 is afgenomen. Deze daling is met name veroorzaakt door de afname van het aantal bedrijven (van 850 in 2020 tot 683 in 2024). Ook kan het bij bestaande veehouderijen zijn dat er emissiearme stallen of nageschakelde technieken zijn toepast die hebben geleid tot reductie van de geuremissies.

Figuur 13: geuremissie veehouderij (dieren met emissiefactor) in Barneveld ($\text{ou}_\text{e}/\text{m}^3$)

(bron: vergunningenbestand ODDV)

6. Klachten geurhinder

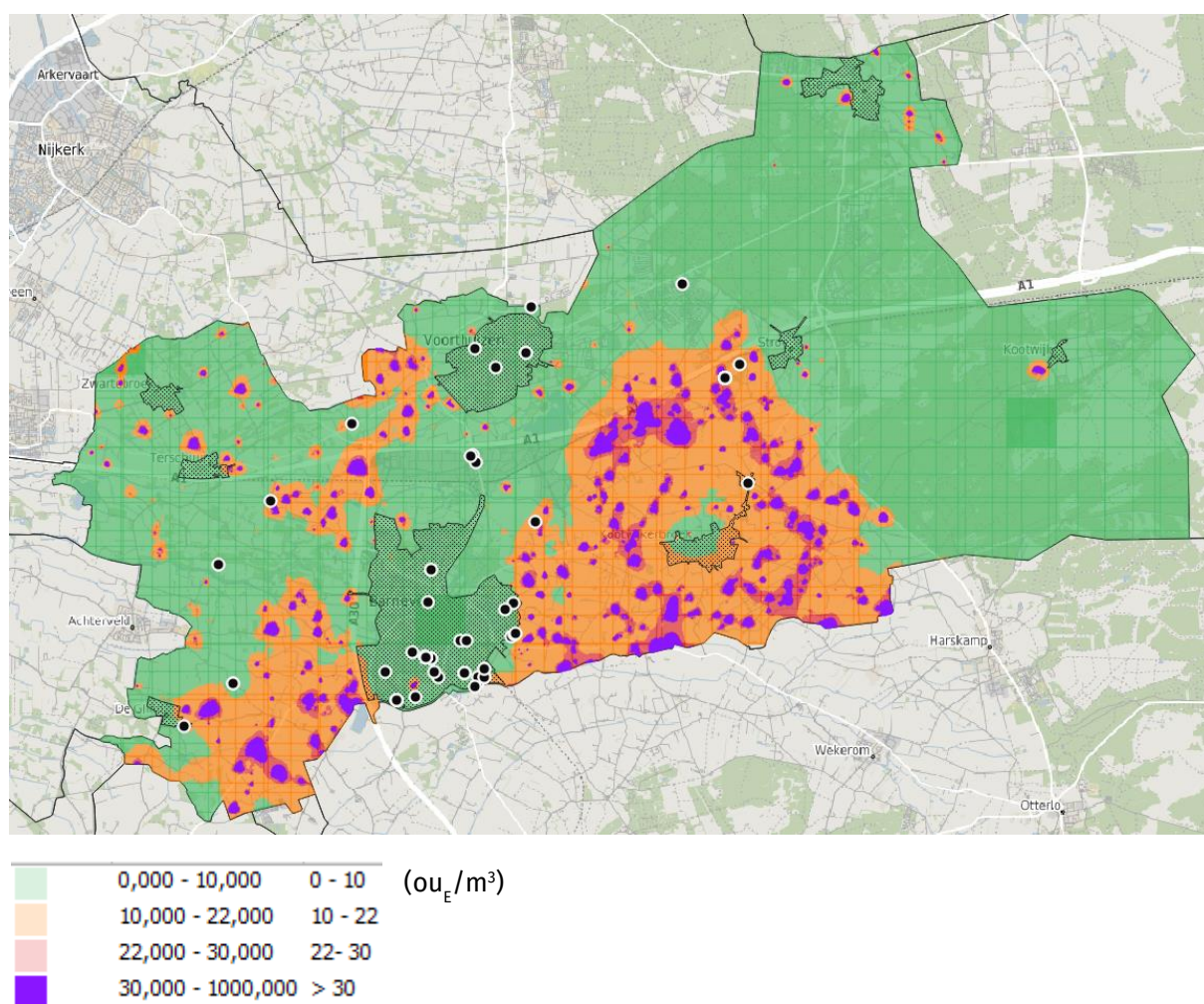
In de periode 2017-2023 zijn bij de ODDV 726 klachten met betrekking tot geurhinder ontvangen. Bij 17 % was de land- en tuinbouw de oorzaak, bij 83 % een andere oorzaak (bedrijven, burenen). De firma Brons Mengvoeders had hierin met 248 klachten een groot aandeel.

Tabel 7: Klachten geurhinder door veehouderij

Jaar	Aantal geurklachten
2023	10
2022	20
2021	33
2020	21
2019	24
2018	5
2017	11

Ongeveer 50 % van de klachten over geur door veehouderij zijn afkomstig van 2 adressen. In figuur 14 is de spreiding van klachten weergegeven.

Figuur 14: locaties waar klachten (periode 2017-2023) door veehouderij zijn gemeld (zwarte stippen)

De meeste klachten komen van inwoners binnen (aan de rand van) de bebouwde kom. Daar waar de hoogste achtergrondbelasting wordt berekend, zijn weinig klachten geregistreerd. Binnen het

gebied waar de achtergrondbelasting hoger is dan $10 \text{ ou}_\text{e}/\text{m}^3$ zijn vrijwel geen klachten geregistreerd. Er heeft geen verder onderzoek naar klachten plaatsgevonden. Hierdoor is niet duidelijk of mensen daadwerkelijk geen hinder hebben, bereid zijn hinder te accepteren of deze als iets onvermijdelijks zien waardoor klagen geen zin heeft.

7. Conclusies en vervolg

7.1 Conclusies

De normen in ons geurbeleid uit 2008 zijn een vastlegging van de toen bestaande geursituatie, met als doel de gewenste ruimtelijke ontwikkeling mogelijk te maken. Doel was geen belemmeringen op te werpen voor de veehouderij maar ook ruimte te houden voor andere (geurgevoelige) activiteiten als wonen. Nadien is de geurverordening voor enkele deelgebieden aangepast om woningbouw mogelijk te maken. Uitgangspunt was dat de geurbelasting op basis van toenmalige regelgeving aanvaardbaar was.

Uit nieuw onderzoek blijkt mensen gevoeliger zijn voor geur door veehouderij, dan in 2008 werd aangenomen. Hierdoor is het percentage gehinderden naar verwachting hoger dan wij op basis van ons geurbeleid mogen aannemen.

De oorzaak van deze berekende hogere gevoeligheid voor geur is niet helemaal duidelijk. Deels kan dat komen omdat de onderzoeken niet precies op dezelfde wijze zijn uitgevoerd, deels omdat de situatie in het landelijk gebied is veranderd (minder bedrijven, schaalvergroting) en mogelijk deels omdat de acceptatie van geur door veehouderij minder is geworden (meer mensen in het landelijk gebied zonder binding met de landbouw).

Rechterlijke uitspraken in 2022 en 2025 hebben een ondergrens gesteld aan de milieukwaliteit (zeer slechte milieukwaliteit) die de overheid ten minste moet waarborgen. Doet de overheid dat niet dan hebben burgers in sommige gevallen recht op schadevergoeding. Binnen de regels van de landelijke wetgeving kunnen (legaal) situaties ontstaan waarbij sprake is van een milieukwaliteit onder deze ondergrens (extreem slechte milieukwaliteit).

Het opstellen van het omgevingsplan is een natuurlijk moment het geurbeleid onder de loep te nemen. Bovengenoemde ontwikkelingen onderschrijven de noodzaak dit te doen. Waar de huidige geurnormen een bestending waren van de geursituatie ten tijde van het opstellen van dat beleid (2008), dient bij het opstellen van het omgevingsplan te worden uitgegaan van een doelstelling over welke milieukwaliteit de gemeente wil bereiken (in de verschillende deelgebieden). De milieukwaliteit wordt bepaald door de hinder die gerelateerd is aan de geurbelasting.

In vier beschouwde scenario's met verschillende ambitieniveaus voor bescherming van inwoners tegen geurhinder zijn er, op basis van het nieuwe IRAS onderzoek, deelgebieden in onze gemeente waar de geurnorm die hoort bij die ambitie, wordt overschreden.

Als de geurnorm wordt overschreden zijn er drie opties (of een combinatie daarvan) om te komen tot een situatie waarin weer aan onze eigen geurnormen wordt voldaan:

1. Aanvullend onderzoek naar de relatie percentage geurgehinderden en de geurbelasting in de gemeente Barneveld
2. Herdefiniëren milieukwaliteiten
3. Aanpassen geurnormen

7.2 Aanvullend onderzoek relatie hinder en geurbelasting

Het IRAS onderzoek uit 2015 en 2023 is het meest actuele onderzoek. Elk onderzoek kent onzekerheden en mogelijk dat de actuele situatie in de gemeente Barneveld afwijkt van het IRAS onderzoek.

In het voorgaande is beschreven dat het IRAS onderzoek (2015 en 2023) statistisch beter onderbouwd is dan het PRA onderzoek uit 2001. In het IRAS onderzoek wordt aangegeven dat de blootstelling-responsrelatie van deelregio's niet relevant verschilt van die van het hele onderzoeksgebied. Deze blootstelling-responsrelatie lijkt daarmee een goede inschatting te geven van de te verwachten mate van hinder in andere regio's in Nederland waaronder Barneveld.

Bij het IRAS onderzoek is uitgegaan van de vergunde aantallen dieren. Het werkelijke aantal dieren is in het algemeen lager. Het is nog onduidelijk in welke mate de stalbezetting ten tijde van het IRAS onderzoek afwijkt dit moment. Is de stalbezetting nu lager dan in 2015, dan zal de hinder bij eenzelfde berekende geurbelasting (op basis van vergunde aantallen) ook lager zijn.

Het kan zinvol zijn voor onze gemeente een nieuw onderzoek uit te voeren. Hiertoe kan in Barneveld of de regio FoodVale een TLO (Telefonisch Leefsituatie Onderzoek) worden uitgevoerd met vraagformulering en scoring volgens de ISO-standaard voor hindervragen (voor vergelijkbaarheid met andere gebieden en werkvelden (geluid)) [18]. Dat is geen eenvoudig onderzoek omdat het aantal respondenten voldoende hoog moet zijn om statistisch verantwoorde uitkomsten te krijgen.

De uitkomst van een nieuw TLO onderzoek is onzeker. Enerzijds zijn in de afgelopen jaren maar beperkt klachten over geurhinder door veehouderij ingediend bij de ODDV, wat zou kunnen duiden op een hogere acceptatie van geurhinder door de inwoners van onze gemeente dan in andere regio's. Anderzijds is het ook mogelijk dat acceptatiegraad is afgenomen, bijvoorbeeld door toename van het aantal inwoners in het buitengebied die geen agrarische achtergrond hebben, verandering van de aard van de bedrijven (schaalvergroting) en negatievere of juist positievere sentimenten ten opzichte van (milieuhinder) door de landbouw.

Nieuw onderzoek ministerie I&W

Het ministerie van I&W is gestart met een nieuw hinderbelevingsonderzoek in zes gemeenten met een hoge geurbelasting (waaronder gemeente Ede, niet Barneveld). Het rapport over het eerste deel van het participatieonderzoek naar de geurbeleving van omwonenden wordt door het onderzoeksbureau uiterlijk in het derde kwartaal van 2025 opgeleverd. Daarin zal ook de onderzoeksmethodiek nader verantwoord worden.

Het IRAS onderzoek is uitgevoerd in Noord-Brabant en Noord Limburg. Hoewel er geen aanwijzingen voor zijn, kan het zijn dat de hinderbeleving in deze gebieden afwijkt van onze gemeente. Het nieuwe onderzoek in opdracht van het ministerie van I&W vindt verspreid over het land plaats. Hierdoor zal wellicht meer inzicht in eventuele verschillen in hinderbeleving worden verkregen.

7.3 Herdefiniëren milieukwaliteit

In het verleden is op basis van expert judgement gesteld dat vanaf 30 % gehinderden (enquête op basis van frequentie van hinder) sprake is van een 'zeer slechte' milieukwaliteit en vanaf 35 % gehinderden van een 'extreem slechte' milieukwaliteit. In de Handreiking Wet geurhinder en veehouderij is in bijlage 6 de onderstaande relatie tussen milieukwaliteit en percentage geurgehinderden opgenomen.

Tabel 8: Relatie percentage geurgehinderden en milieukwaliteit

Milieukwaliteit	Geurgehinderden (%) (o.b.v. frequentie)
Zeer goed	< 5
Goed	5 – 10
Redelijk goed	10 – 15
Matig	15 – 20
Tamelijk slecht	20 – 25
Slecht	25 – 30
Zeer slecht	30 – 35
Extreem slecht	35 – 40

De GGD heeft de wijze van waardering van de milieukwaliteit in 2015 aangepast en komt tot een bovengrens van 20 % gehinderden (enquêtes op basis van mate van hinder).

Het is uiteindelijk aan de gemeente te bepalen wat zij nog een aanvaardbaar woon- en leefklimaat vindt. Bij het vaststellen van het aanvaardbaar woon- en leefklimaat mag rekening worden gehouden met het feit dat Barneveld een gemeente is met van oudsher een groot aantal intensieve veehouderijen. In onze gemeenteverordening is opgenomen dat de milieukwaliteit zeer goed is als het percentage gehinderden lager is dan 5 en zeer slecht boven de 30.

Het is aan de gemeenteraad om te overwegen een andere indeling in milieukwaliteiten te hanteren, bijvoorbeeld pas te spreken van een zeer slechte milieukwaliteit vanaf 35 of 40 procent gehinderden op basis van frequentie of vanaf 25 of 30 % gehinderden op basis van mate.

Indien wordt afgeweken van wat gangbaar is in Nederland en wat gangbaar was in het verleden, dient dit goed te worden onderbouwd. Hierbij kan een vergelijking worden gemaakt naar andere beleidsvelden (bv geluidhinder).

7.4 Aanpassing geurnormen

Bij het IRAS onderzoek is de relatie tussen geurhinder en achtergrondbelasting onderzocht. Er worden geen uitspraken gedaan over de voorgrondbelasting. Er kunnen op basis van het onderzoek geen nieuwe normen voor voorgrondbelasting worden afgeleid, enkel de verwachting dat ook eenzelfde voorgrondbelasting leidt tot meer hinder leidt dan aanvankelijk aangenomen.

In het omgevingsplan wordt vastgelegd welke milieukwaliteit waar dient te worden gerealiseerd. De milieukwaliteit wordt bepaald door het percentage gehinderden. Bij de bepaling welke kwaliteit je waar wilt realiseren, speelt de functie van het gebied een rol, maar mogelijk ook het daadwerkelijk aantal gehinderden.

Achtergrondbelasting

Voor de achtergrondbelasting bestaan geen wettelijke normen. Indien het percentage gehinderden op basis van de achtergrondbelasting als uitgangspunt wordt genomen, kunnen gebiedswaarden voor de achtergrondbelasting bepaald worden. Deze zijn alleen bindend zijn voor de gemeente, niet voor ondernemers. Het bereiken van een acceptabele achtergrondbelasting kan worden bereikt door innovatie (stimuleren verlagen emissie per bedrijf), aanscherping van de normen voor de voorgrondbelasting (begrenzing emissie per bedrijf) en door ruimtelijk beleid (beperken nieuwvestiging en uitbreidingen).

De Omgevingswet biedt wellicht ook de mogelijkheid om direct grenzen te stellen aan de geuremissie per bedrijf. Die zijn dan wel direct bindend zijn voor ondernemers. Hiermee kunnen, ook als er geen geurgevoelige objecten in de nabijheid van een bedrijf zijn (en de voorgrondnorm niet wordt overschreden), grenzen gesteld kunnen worden aan de geuremissie van een bedrijf. In deelgebieden waar veel (grote) bedrijven dicht bij elkaar zijn, is dat wellicht een mogelijkheid grip te krijgen op de achtergrondbelasting.

Het vaststellen van een gebiedswaarde voor de achtergrondbelasting betekent bij overschrijding een verplichting voor de gemeente een programma vast te stellen met maatregelen om deze gebiedswaarde overal in de gemeente te halen. Het is aan de gemeente daar een invulling aan te geven. Er kan een verre horizon worden vastgesteld (bereiken doelstelling in 2040 of 2050) en de maatregelen kunnen intensief zijn (uitkopen bedrijven) tot zeer extensief (meeliften op andere ontwikkelingen in de sector).

Voorgrondbelasting

Op basis van de normen voor de achtergrondbelasting kunnen mogelijk aanpassingen van de voorgrondnorm worden afgeleid. De voorgrondnorm blijft leidend in de vergunningverlening voor agrarische ondernemers. De verwachte onderschatting van de huidige geurhinder kan reden zijn voor verlaging van de voorgrondnorm. Ook zal gebieden met een hoge dichtheid van bedrijven aanscherping van de voorgrondnorm kunnen leiden tot een lagere achtergrondbelasting.

Indien de hinderpercentages (PRA onderzoek) op basis van onze voorgrondnormering (tabel 4) worden vertaald (op basis van tabel 2) in gebiedswaarden voor de achtergrondbelasting, blijkt dat deze gebiedswaarden vrijwel overeenkomen met de huidige voorgrondnormen. Ervan uitgaande dat de hinder bij voorgrondbelasting hoger is dan bij achtergrondbelasting (zij het niet 2 x zo veel) is dat reden om de voorgrondnormen aan te scherpen.

Indien de voorgrondnorm voor het landbouwontwikkelingsgebied (nu $20 \text{ ou}_E/\text{m}^3$) wordt verlaagd naar $14 \text{ ou}_E/\text{m}^3$, betekent dit dat de zone rondom een veehouderij waarbinnen geen uitbreiding (toename geuremissie) en geen nieuwe gevoelige functie (wonen) mag worden gerealiseerd, wordt uitgebreid met ongeveer:

- 20 meter voor bedrijven met $20.000 \text{ ou}_E/\text{m}^3$
- 30 meter voor bedrijven met $50.000 \text{ ou}_E/\text{m}^3$
- 40 meter voor bedrijven met $100.000 \text{ ou}_E/\text{m}^3$

Literatuur

- [1] Academische werkplaats gezonde leefomgeving, november 2023. Geurbelasting en geurhinder van veehouderijen Update van de blootstelling-responsrelatie
- [2] Boluijt, P., van der Ploeg, M. & Groenewold, L., 2015. Gezonde leefomgeving in Noord- en Oost-Gelderland. Zutphen: GGD Noord- en Oost- Gelderland. Geraadpleegd op 11-7-2022, van <https://www.ggdnog.nl/media/1412/factsheet-gezonde-leefomgeving-ggd-nog.pdf>
- [3] Bureau Gezondheid Milieu & Veiligheid GGD-en Brabant/Zeeland, UT, IRAS, Academische werkplaats Milieu en gezondheid, ZonMw, 23 maart 2015. Geurhinder van veehouderij nader onderzocht: meer hinder dan Handreiking Wgv doet vermoeden? Actualisatie blootstellingresponsrelatie tussen gemodelleerde cumulatieve geurbelasting en geurhinder in Noord-Brabant en Limburg-Noord
- [4] Commissie geurhinder en veehouderijen, april 2019. Geur bekennen, Combi-luchtwassers, varkenshouderijen en geurhinder
- [5] Gemeente Barneveld 7-10-2008. Verordening geurhinder en veehouderij
- [6] gemeente Barneveld, 24-12-2021. Verordening geurhinder en veehouderij gemeente Barneveld
- [7] GGD GHOR Nederland, december 2017. Gezondheidseffectscreening Milieu en gezondheid in ruimtelijke planvorming, versie 1.7
- [8] GGD/ BPO-speerpunt Veehouderij in Noord-Brabant, 31-01-2019. Handreiking veehouderij en volksgezondheid 2.0
- [9] I&W, 23 april 2019. Brief van de staatssecretaris van I&W aan de Tweede Kamer: Toekomst veehouderij, kenmerk 29 383 319
- [10] I&W, 29 februari 2024. Brief van de staatssecretaris van I&W aan de Tweede Kamer: Geurhinder en veehouderij: onderzoek geurbelasting in concentratiegebieden, kenmerk, I E NW/BSK-2023/209890
- [11] I&W, 7 juli 2023. Brief staatssecretaris I&W aan de Tweede Kamer uitgangspunten aanpassing geurregelgeving, kenmerk IenW/BSK-2023/14271
- [12] I&W, 26 november 2024. Brief staatssecretaris I&W aan de Tweede Kamer: Planning aanscherping geurnormen veehouderij, kenmerk IENW/BSK-2024/301532.
- [13] InfoMil, in samenwerking met het Ministerie van VROM, het Samenwerkingsverband Regio Eindhoven (SRE) en de Provincie Noord-Brabant, 1 mei 2007. Handreiking geurhinder en veehouderij, aanvulling bijlagen 6 en 7
- [14] IRAS, juni 2015. Verschillen tussen twee studies naar geurbelasting-geurhinderrelaties nader onderzocht
- [15] Pouderoyen Tonnaer,, 11 juli 2023. Geurbelasting uit stallen van veehouderijen in de concentratiegebieden van Limburg, Noord-Brabant en Gelderland, kenmerk P222373.014/HUL
- [16] Project Research Amsterdam BV (PRA), maart 2001. Geurhinderonderzoek stallen intensieve veehouderij

- [17] Rechtbank Den Haag 14 september 2022. Uitspraak ECLI:NL:RBDHA:2022:9119
- [18] RIVM kenmerk 138/2015 M&V/EvS/JvdR/mth, Oplegnotitie – 30 september 2015
- [19] RIVM, 2015-0106. Geur en gezondheid GGD-richtlijn medische milieukunde Onderdeel Veehouderij en geur in apart rapport
- [20] RIVM. [Blootstelling-effect relaties geluidhinder | RIVM](#)
- [21] SRE Milieudienst, 23 februari 2012. Evaluatie gebiedsvisie gemeente Barneveld
- [22] SRE Milieudienst, 7 oktober 2008. Gebiedsvisie ten behoeve van de verordening geurhinder en veehouderij voor de gemeente Barneveld

BIJLAGE 1: Regelgeving

Landelijke regelgeving

Voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet (OW) werd geurhinder geregeld in de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) en het Activiteitenbesluit.

De bepalingen uit het Activiteitenbesluit zijn overgenomen in de Bruidsschat (paragraaf 22.3.6). Deze bepalingen worden te zijner tijd (al dan niet gewijzigd) opgenomen in het omgevingsplan (Activiteitenbesluit).

De bepalingen uit de Wgv zijn terecht gekomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl, paragraaf 5.1.4.6.3).

voorgrondbelasting in een <u>concentratiegebied</u>	zone	ou _E /m ³	Afstand (m)
Bkl art 5.109 lid 1 en Bruidsschat art 22.98	Binnen Beb kom Buiten Beb kom	standaard 3,0 standaard 14,0	
Bkl art 5.109 lid 2	Binnen Beb kom	Max 14	
	Buiten Beb kom	Max 35	
Bkl art 5.110 geb functionele binding of na 19 maart 2000	Binnen Beb kom		100
	Buiten Beb kom		50
Bkl art 5.111 ruimte voor ruimte (met geuremissie)	Binnen Beb kom Buiten Beb kom		100 50
Bkl art 5.112 afstandsdieren lid 1	Binnen Beb kom Buiten Beb kom		100 50
Bkl art 5.112 afstandsdieren lid 2	Binnen Beb kom Buiten Beb kom		Min 50 Min 25
Bkl art 5.115 ruimte voor ruimte (zonder geuremissie)	Binnen Beb kom Buiten Beb kom		100 50
Bkl art 5.116 alle situaties art 5.109-5.115	Binnen Beb kom Buiten Beb kom		Min 50 Min 25
Bkl art 5.120 mest ed	Binnen Beb kom Buiten Beb kom		100 50

De genoemde normen zijn niet van toepassing als het geurgevoelig object een functionele binding heeft met de activiteit.

De Wgv reguleert geen cumulatieve geurbelasting afkomstig van stallen van meerdere veehouderijen. De Wgv verplicht het bevoegd gezag ook niet om bij de beoordeling van geurbelasting rekening te houden met ruimtelijke ordening, zoals de geografische ligging van de veehouderij of te verwachten ontwikkelingen. Volgens jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak mag het bevoegd gezag bij de beoordeling van een vergunningaanvraag voor het oprichten of uitbreiden van stallen, de locatie specifieke omstandigheden, zoals cumulatieve geurbelasting van andere veehouderijen, niet betrekken. Cumulatieve geurbelasting kan dus alleen worden gereguleerd in het gebiedsgerichte (ruimtelijke) spoor.

De staatssecretaris heeft aangegeven dat er sprake is van een onbalans tussen milieubelangen en economische belangen en dat hij wil werken aan het herstel van deze balans [11]. Hiertoe komt hij te zijner tijd met voorstellen voor aanpassing (aanscherping) van de regelgeving voor geurhinder en veehouderij.

Regelgeving Barneveld

Achtergrondbelasting

In 2008 is een gebiedsvisie [22] opgesteld die ten grondslag ligt aan ons geurbeleid. Nadien is de visie niet meer aangepast. In de structuurvisies van de gemeente wordt geur niet genoemd. In de gebiedsvisie zijn voor de verschillende deelgebieden streefwaarden voor de achtergrondbelasting opgenomen voor de volgende gebieden:

- De woonkernen Barneveld, Garderen, Kootwijk, Stroe, Terschuur, Voorthuizen, en Zwartebroek 10 ou_E/m³
- De woonkernen Kootwijkerbroek en De Glind 14 - 20 ou_E/m³;
- Campings en verblijfsrecreatie 10 ou_E/m³;
- Industrierterreinen 10-20 ou_E/m³;
- Extensiverings- en verwevingsgebieden 20 ou_E/m³;
- Landbouwontwikkelingsgebied (LOG) ou_E/m³.

In 2012 is door SRE Milieudienst een evaluatie van de gebiedsvisie [20] uitgevoerd. De conclusie was dat er geen noodzaak was de verordening aan te passen. Het aantal 'knelpunten' en de achtergrondbelasting waren maar zeer beperkt gestegen t.o.v. 2012, veel minder dan toen verwacht.

Voorgrondbelasting

Doel van het beleid was de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk te maken. Hier werd toentertijd uitgegaan van een groei van de intensieve veehouderij van 0 % rond de bestaande woonkernen, 15 % in verwevingsgebieden en 30 % in het LOG.

In november 2008 is een geurverordening vastgesteld waarin voor zoekgebieden woningbouw, gebieden met camping en verblijfsrecreatie en voor het landbouwontwikkelingsgebied aangepaste waarden voor de voorgrondbelasting zijn vastgesteld.

In 2021 is de geurverordening aangepast waarbij aangepaste voorgrondnormen voor (nieuwe) zoekgebieden, de bedrijventerreinen, campings- en verblijfsrecreatie en voor het landbouwontwikkelingsgebied als zijn vastgesteld:

